Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 13 июнь 1973 йил, чоршанба • № 137 (15.611). • Баҳоси 2 тийин.

АРПА ЎРИБ ОЛИНДИ

Вобкент районидаги «Зарафшон» колхозининг Боймурод Норов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси Вобкент районида биринчи бўлиб арпа ўримини тугаллади. 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан дон олинди. Ёшлар бу майдоннинг ярмини кузда ўзлаштирган эдилар.

Бригада беш йилликнинг учинчи йилида ҳар гектар ердан камида 70 центнердан дон олишга қарор қилди.

ЎРИМНИ ТЕЗ ВА СОЗ ЎТКАЗАЙЛИК

Украиналик ғаллакорлар ташаббусини кенг қўллаб-қувватлайлик

ЖАРҚЎРҒОНЛИК ҒАЛЛАКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1973 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилини йиғиштириб олиб ва тайёрлашни таъминлаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига жавобан социалистик мусобақани қизитиб юборган Жарқўрғон районининг азамат ғаллакорлари давлатга дон сотиш йиллик планларини Сурхон водийсида биринчи бўлиб ошириб бажардилар. Давлат омборларига 4 минг центнердан зиёд дон тўкдилар.

Районда дон сотиш йиллик планининг ошириб адо этилишига икки план миқдорида дон сотган «Социализм» колхози, дон сотиш топшириғини бир ярим баравар ошириб бажарган «Коммунизм», «Москва» ва Н. Боймуродов номли колхозлар ва «Сурхон» совхозининг меҳнаткашлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Район ғаллакорлари суғориладиган арпанинг ҳозиргача ўриб олинган ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтардилар ва белгиланган 2400 тонна ўрнига 3700 тонна дон тайёрладилар. Улар яна 1300 тонна дон тайёрлаш, район бўйича ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказиш, давлат омборига бир йилда икки йиллик план миқдорида дон тўкиш мажбуриятини олдилар.

ЎРИМ-ЙИҒИМ БОШЛАНДИ

Жиззах районидаги дон етиштирувчи хўжаликлар арпа ўримини бошлаб юбордилар. Лалми ерларга ўнлаб комбайнлар олиб чиқилди. Ҳосил ўрими икки сменада олиб борилмоқда. Экиндан бўшаган ерлар шудгор қилинмоқда. Ерлар кузги экинлар экилгунча дам олади.

«Москва» колхози Сирдарё областида биринчи бўлиб дон тайёрлашни бошлаб юборди. Деҳқонлар Жиззах элеваторига дастлабки 32 тонна янги ҳосил арпасини ташиб келтирдилар. Фориш ва Зомин районларининг колхоз ва совхозлари ҳам дон топширишга киришдилар.

ҒЎЗАЛАР ЯШНАМОҚДА

Ульянов районидаги Карл Маркс номли колхоз пахта далаларида иш қизғин. Пахтакорлар 1300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш иштиёқида меҳнат қилишяпти. Хўжалик далаларида 35 чопиқ трактори тинимсиз ишлатилаётир.

Ғўза қатор ораларига агротехника қоидалари асосида сифатли ишлов бераётган моҳир механизаторлардан Нормат Жўраев, Эргаш Эрниёзов, Чўли Назаров, Рўзибой Эшонқулов, Тўра Гуллиевлар кунлик нормаларини ошириб бажармоқдалар.

Сурхондарё области. Шеробод районининг деҳқонлари ғалла ўрим-йиғимини қизғин бошлаб юбордилар. Кунига тонна-тонна дон давлат омборларига топширилмоқда. Бу йил район деҳқонлари давлатга 4 минг тонна дон топширишга аҳд қилишган. Бу планда белгиланганидан 800 тонна кўпдир. Суратларда: (ўнгдан чапга) янги ҳосил қизил карвонлари давлат омборларига йўл олишган. Тайёрлов пунктининг лаборатория мудири А. Ванютина доннинг сифатини текширишга ҳозирлик кўрмоқда.

Е. Ем фотоси (ЎзТАГ).

Сўз—илғор комбайнчиларга

ШАРАФЛИ ИШИМИЗ

Бойсун районининг механизаторлари беш йилликнинг учинчи йили ҳосилини тез ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олишга даъват этган Украина комбайнчиларининг хатини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар.

Районимиз — Сурхондарё областида энг кўп ғалла етиштирадиган райондир. Бу ерда ғаллакорлик касби энг кўп тарқалган касблардан биридир. Шу боисдан бойсунликлар Украина механизаторларининг хати билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар.

Мен ва ўртоқларим ўтган ҳафтада Бандхон массивида кузги буғдой ўримига киришдик. Мен сменадошим Зиёдулла Туробов билан бирга беш кун ичида 100 гектар шартли суғориладиган майдондаги ҳосилни ўриб, ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 11 центнердан хирмон кўтардик.

Биз мавсумда 750 гектар майдондаги ғаллани ёки нормада белгиланганидан 3 баравар кўп ҳосилни ўриб-йиғиб олиш мажбуриятини олдик. Бу мажбурият механизаторларнинг ўрим-йиғим арафасида бўлиб ўтган район слётида «Бойсун» совхозининг илғор комбайнчиси Ғайрат Ҳамроев билан тузган социалистик мусобақа шартномасига ёзилган. Ўримни тез ва юқори сифатли ўтказиш — мусобақанинг асосий шартидир. Биз комбайнни ўримга яхши тайёрладик, далага чиқариш олдидан яна бир бор текшириб кўрдик ва узелларини созладик. Хўжалигимиз далалари текис.

Ўрим-йиғим бошланиши менинг учун унутилмас бўлган воқеага тўғри келди. Яқинда район партия комитетида менга янги нусхадаги партия билетини топширишди. Бу эса мени янада яхшироқ ишлашга, давлатга икки йиллик план миқдорида дон топширишга қарор берган Бойсун ғаллакорларининг юксак мажбурияти бажарилишига муносиб ҳисса қўшишга руҳлантирди.

Шоди ЖУМАЕВ,
Бойсун районидаги «Сайроб» совхозининг комбайнчиси, Ленин ордени кавалери.

• • •

Украиналик ғаллакор механизаторларнинг хатини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдик. Улар ғалла ўрим-йиғимини жуда қисқа фурсатда ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиш масаласини кўтарганлар. Биз ҳамкасбларимизнинг фикрига тўла қўшиламиз. Ҳақиқатда ғалла ўрим-йиғими муваққат иш, вақтида ғалла ўрилиб, дони янчилиб олинса ютилади, кечикилса ютқазилади.

Бу йил далаларимизда ғалла ҳар қачонгидан мўл бўлди. Вақтида ўриб-янчиб олсак, давлат планинигина эмас, социалистик мажбуриятимизни ҳам шараф билан бажарамиз, ўз хўжалигимизни сараланган уруғлик билан таъминлаймиз, эҳтиёт фонди ажратамиз. Эндиликда ҳамма гап ўзимизга боғлиқ бўлиб қолди. Колхозимизда арпадан айниқса юқори ҳосил етиштирилди.

Мен ўримни ўтган йилдагидан қарийб 15 кун олдин бошладим. Ҳар куни 13-14 гектар майдондаги арпани ўряпман, ҳосилдорлик гектар бошига ўтган йилдагидан 8 центнер юқори бўляпти. Районимизда ҳам арпа ўрими уюшқоқлик билан ўтказиляпти. Қисқа фурсатда 300 гектар ердаги арпа ўриб бўлинди.

Биз украиналик механизаторларнинг ватанпарварлик ташаббусига тўла қўшиламиз, ўрим-йиғимни тезда, ҳосилнинг бир бошоғини ҳам нобуд қилмасдан тугаллаймиз.

Собиржон ҲОЖИЕВ,
Андижон районидаги Охунбобоев номли колхоз комбайнчиси.

ҒАЛЛАКОР ЎРТОҚЛАР!

● Арпа ўримини тезкорлик билан тугалланг, буғдой ўримини бутун куч, техника воситаларини ишга солиб кучайтиринг.

● Комбайнларнинг унумли ишлашини таъминланг, ҳар куни 18—20 гектар ернинг ғалласини ўраётган илғор комбайнчилардан ўрнак олинг.

● Донни пешма-пеш давлат тайёрлов пунктларига жўнатинг, хирмон жойларда тўпланиб қолишига йўл қўймang, план ва мажбуриятларни тезроқ бажаринг.

● Навли, юқори кондицияли, районлаштирилган уруғлик жамғариб олишни унутманг.

● Дон ва сомон учун баравар кураш олиб боринг.

● Ўрим-йиғимни украиналик ғаллакор механизаторлар чақириғи асосида ташкил этинг.

● Ўримни 10-12 кун мобайнида тугаллайлик.

СУВЧИ—ҒЎЗАНИ ЯШНАТУВЧИ

МИРИШКОР ЙИГИТЛАР

Улар етти киши — етти йигит, етти паҳлавон. Бири-биридан серғайрат, бири-биридан меҳнатсевар. Ҳамиша далада, ғўзаларга парвона. Дастурхонимиз кўрки, бойлигимиз манбаи — пахтамиз янада мўл бўлсин деб кунни тунга улаб тер тўкишади, меҳнат қилишади. Ҳар туп ғўзани қалб қўри, меҳр зиёси билан авайлаб-асрашади, оби-ҳаётга қондиришади.

Ҳа, улар — сувчилар. Сувчи эса — ғўзани яшнатувчи деҳқон. Ҳар қатра сув зое кетмасин, ёш ниҳолларга малҳам бўлсин деб эгат оралайди йигитлар. Бундан олдин ариқдаги сув миқдорини, ўқариқлар ва қатор оралари бўйлаб эгатлар қандай олинганлигини кўздан кечиришади. Ариқда сув кам бўлса — оз сув билан кўпроқ майдондаги ғўзаларни суғориш керак! Уларнинг қатъий шиори шундай. Агар эгатлар қингир-қийшиқ олинган бўлса, сув истаган жойида тўхтаб қолади, эгатлардан тошиб кетади. Экин бир меъёрда қониб сув ичмайди. Баъзилар ғўзани «ҳам кўллатиб, ҳам чўллатиб» суғорадилар, деган гапнинг маъноси ҳам ана шунда.

Етти йигит ғўзани суғоришнинг ана шу қоидаларига қатъий амал қилади. Даставвал эгатлар қатор оралари бўйлаб тўппа-тўғри олинган бўлиши керак. Бунинг учун республикада хизмат кўрсатган механизатор Расул Исҳоқов билан республикада хизмат кўрсатган пахтакор Алмон Турғунбоевга нисбатан талабчанликни оширганмиз дейишади. Иккаласи ҳам ҳалол ишлайди, культивацияни сифатли ўтказади, суғориш эгатларини олишда уларга тенг келадигани йўқ, деса бўлади.

Тўғри олинган эгат — тракторчининг ҳам, сувчининг ҳам меҳнатини енгиллаштиради. Биринчидан, шу эгатнинг ҳар икки томонидаги ғўзаларнинг барчаси маромида, бир хилда сув ичса, иккинчидан, пушталар қорайиб, сув тупроқни ҳам бир меъёрда намлайди, оби-ҳаёт экиннинг илдиз-илдизига сингиб кетади. Бу, ғўзаларнинг қуёшдан баҳра олиб, мавж уриб ўсишига, кунда бир яшнаб, ҳосил тугунчаларининг кўпайишига имкон беради. Учинчидан, суғоришдан сўнг культиваторнинг иш органлари ана шундай эгатларни жудаям яхшилаб юмшатиб кетади, бегона ўтларнинг бирортасини ҳам қолдирмай қирқиб ташлайди. Ана шундан кейин кўринг ғўзанинг ўсишини!

Сувчилик ҳам — санъат. Бу иш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Тўғри, ҳар бир киши ғўза суғориши мумкин. Лекин, суғориш билан суғоришнинг ўртасида фарқ бор. Сувчи билан механизатор бир-бирини яхши тушунса, бири-бирининг ишини кузатиб борса, хуллас, иккаласининг иши ўртасида узилиш бўлмаса — культивация сифатли бўлади, ғўза миришкиб сувга қонади. Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг Қаршибой Эгамназаров бошлиқ бригадасида худди шундай қилиняпти.

Бригаданинг 114 гектар пахта майдони бор. Ғўзалар шу кунга қадар уч марта культивация қилиниб, икки марта озиқлантирилди ва бир марта маромига етказиб суғорилди. Ҳозир иккинчи суғориш кетяпти. Бу муҳим ва масъулиятли ишни етти киши уддалаяпти. Мана улар: Бригадир Қаршибой ака ва дўстлари — Назриддин Назарматов, Иброҳим Жўраев, Эгамқул Утопов, Турғунбой Мирзааҳмедов, Холтой Тошбоев ва Ўсар Маҳмудов. Бири-биридан заҳматкаш, бири-биридан меҳнаткаш. «Сеники-меники» деган гап йўқ бу ерда. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, аҳиллик билан меҳнат қилади, ҳар туп ғўзани кўз қорачиғидек асрайди, ўғитга, сувга қондиради.

Ғўза — кун санайди. Бироқ, кунлар қанақа келади?

Ҳамма гап ана шунда! Ҳароратли, иссиқ кунлар кўпроқ бўлгани яхши, ғўзалар яйраб, яшнаб ўсади, кўпроқ шоналайди, гуллайди, кўсак тугади.

Бу йилги баҳордан нолимаймиз-у, аммо бизга бироз қийин бўлди, — дейишади бригада аъзолари, — чунки, яқинда қаттиқ сел ёғди, барча майдонларни қатқалоқ босди, ёш ниҳоллар хавф остида қолди. Лекин биз вақтдан ўзиб ишладик. Мотигалар билан қатқалоқни юмшатдик. Сувчилар ҳам, чопиқчилар ҳам, хуллас, бу ишдан ҳеч ким четда қолмади. Шундай қилиб денг, ғўзаларимизни тағин аввалги ҳолатига келтириб олдик. Ҳозир ёппасига шоналади, яна бир ҳафта — ўн кундан сўнг гулга киради. Гуллаш даврида яхшилаб сувга қондирсак, ҳосил шохларини, тугунчаларини тўла сақлаб қолсак — марра бизники.

— Ғўзани тунда суғоришда ҳикмат кўп, — дейди моҳир сувчи Назриддин Назарматов. — Кечаси суғорганда сув исроф бўлмайди, парланиб кетмайди. Бунинг устига ғўзаларнинг барчаси бир хил сув ичади. Эрталаб қуёш чиққанидан сўнг ниҳоллар баҳра олиб кўкка бўй чўза бошлайди. Оби-ҳаётга қонган ғўза энди қуёш нуридан тўйиб-тўйиб эмади, яхши ривожланади.

Дала айланиб, эгатма-эгат одимлаб, ғўзаларни кўздан кечириб юрган сувчилар айни туш пайтида дала шийпонига тўпланишди. Таъмли овқат, чой, мева-чева тановвул қилингандан сўнг бирпас ҳордиқ чиқаришади. Шийпонда ҳамма шароит мавжуд. Барваста дарахтлар қуюқ соя ташлаган... Тўрда телевизор, холодильник турибди. Бир томонда қизил бурчак. Истаган газета ва журнални ўқиш мумкин. Баъзан кундуз кунлари ҳам бир соат, ярим соат телевизор кўйилади. Ишни қойиллатгандан кейин, ҳар киши ҳам қандини уриб дам олади-да!

Яхши дам — меҳнатга ҳамдам. Бу ерда самарали меҳнат қилиб дуруст дам олиш учун барча шароит мавжудлиги туфайли дала ишлари юришиб кетган. Бригада ғўзаларига тенг келадиган ғўза йўқ колхозда.

...Ям-яшил ғўзалар бамисоли денгиздек мавжланади. Эгатлардан шилдираб оби-ҳаёт оқяпти, етти йигит-етти миришкор ҳар туп ғўзага қалбини қуёш қилиб сувга қондиряпти, посбонлик қиляпти. Сувчилар — ҳосил посбонлари деган нақлга амал қилган етти азамат ҳалол меҳнати билан одамларнинг ҳурматини қозоняпти. Бригада бу йил гектаридан пландаги 29,5 центнер ўрнига 50 центнердан пахта топширишга сўз берган. Ваъда вафоси билан, қилинган ишлар, етиштирилган ҳосил билан чиройли, — дейди халқимиз. Ваъдага вафо қилмоқ — марднинг иши. Ана шу мардлар сафида етти сувчи — етти баҳодир ҳам боряпти. Қўлингиз дард кўрмасин, ғўзаларингиз серҳосил бўлсин, деймиз уларга.

С. ҚОДИРОВ,
Я. ТУХТАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Ҳурмат тахтаси

Пилла тайёрлаш планларини муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахта»сига ёзиладилар.

Жомбой райони (район партия комитетининг секретари **М. Хасанов,** район ижроия комитетининг раиси **С. Файзиев,** район комсомол комитетининг секретари **Х. Алиқулова,** бош пилла сушилкасининг директори **Ғ. Хўжаев**).

Булунғур райони (район партия комитетининг секретари **Ш. Хўжақулов,** район ижроия комитетининг раиси **Э. Омонбоев,** район комсомол комитетининг секретари **А. Исмоилов,** бош пилла сушилкасининг директори **Ш. Мамано**в).

Юқори Чирчиқ райони (район партия комитетининг секретари **И. Ладушкин,** район ижроия комитетининг раиси **З. Хўжаев,** район комсомол комитетининг секретари **С. Орзиматов,** бош пилла сушилкасининг директори **Б. Улуғхўжаев**).

Янгиариқ райони (район партия комитетининг секретари **М. Маткаримов,** район ижроия комитетининг раиси **Р. Шанинов,** район комсомол комитетининг секретари **Р. Хўжаев,** бош пилла сушилкасининг директори **Г. Абдуллаева**).

Марҳамат райони (район партия комитетининг секретари **А. Йўлдошев,** район ижроия комитетининг раиси **А. Саидаҳмедов,** район комсомол комитетининг секретари **А. Абдужабборов,** бош пилла сушилкасининг директори **Ю. Маҳсудов**).

Қўнғирот райони (район партия комитетининг секретари **Қ. Абдиров,** район ижроия комитетининг раиси **С. Матчонов,** район комсомол комитетининг секретари **К. Сарсенов,** бош пилла сушилкасининг директори **А. Юсупбоева**).

Нукус райони (район партия комитетининг секретари **А. Казбеков,** район ижроия комитетининг раиси **Ю. Мадаминов,** район комсомол комитетининг секретари **А. Даулетмуратов,** бош пилла сушилкасининг директори **А. Аметова**).

Шуманай райони (район партия комитетининг секретари **А. Шарипов,** район ижроия комитетининг раиси **К. Юсупов,** район комсомол комитетининг секретари **Қ. Алланиёзов,** бош пилла сушилкасининг директори **Б. Исоқов**).

Амударё райони (район партия комитетининг секретари **Н. Қурбонбоев,** район ижроия комитетининг раиси **Б. Қурбонниёзов,** район комсомол комитетининг секретари **С. Жумамуродов,** бош пилла сушилкасининг директори **М. Мадраҳимова**).

Хўжайли райони (район партия комитетининг секретари **П. Холмуротов,** район ижроия комитетининг раиси **С. Юсупова,** район комсомол комитетининг секретари **Т. Машарипов,** бош пилла сушилкасининг директори **К. Абсатторов**).

Кегайли райони (район партия комитетининг секретари **Н. Қўйлибоев,** район ижроия комитетининг раиси **З. Нурлибоев,** район комсомол комитетининг секретари **Л. Ережепова,** бош пилла сушилкасининг директори **У. Эрниёзова**).

ТАРИХИЙ ЁДГОРЛИКЛАР — БОЙЛИГИМИЗ

ҚЎҚОН, (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Бу ерда Тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш республика жамиятининг тўртинчи пленуми бўлиб ўтди.

Пленумда Фарғона область ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Қўлдошеванинг «Меҳнаткашларни тарихий-революцион анъаналар руҳида тарбиялаш ҳақида»ги докладини тингладилар. Тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш, уларни реставрация қилиш ҳақидаги докладлар ҳам пленум қатнашчиларида катта қизиқиш уйғотди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси, Тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш республика жамиятининг раиси Н. М. Матчонов пленумда нутқ сўзлади.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ ИЛҒОРЛАРИ

УПЧИ. Яқинда колхоз правлениеси тузган махсус комиссия коммунист Мирзааҳмад Холматов раҳбарлик қилаётган бригадага қарашли пахтазорларни кўздан кечириб чиқди. 60 гектар ердаги ғўзаларнинг ривожи яхши, шоналай бошлаган. Лекин бу талабни қондирмайди. Гарчанд иккинчи комплекс парвариш тугалланган бўлса ҳам 20 гектар майдондаги ғўзалар суст ўсяпти.

Бригада аъзолари дарҳол қўшимча чоралар кўрдилар. Ўсиш ва ривожланишдан орқада қолаётган ғўзалар қўшимча озиқлантирилди, суғорилиб чуқур культивация ўтказилди. Собиржон Таваккалов, Очилди Обилов каби механизаторлар кунига икки нормадан иш бажариб, ғўза парваришидаги қолоқликни тугатишга муносиб улуш қўшдилар. Ҳозир бригаданинг ғўзалари ёппасига шоналай бошлади. Пахтакорлар шоналарни тезда гулга айлантириш учун кураш бошладилар.

Қ. ТУРАЕВ.
Жданов номли колхоз.

НАРПАЙ. «Иттифоқ» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Туропов бошлиқ бригадаси аъзолари 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашмоқдалар. Бу ерда иккинчи комплекс ғўза парвариши тугалланди. Эрта муддатларда озиқлантирилган ғўзалар қийғос шона боғлаб, бўйига ўсяпти. Бригада механизатори Усмон Мамадиёров кунига 7—8 гектар ердаги ғўзаларни сифатли культивациядан чиқаряпти.

Э. ҚУРБОНОВ.

ОҚДАРЁ. Баҳром ака Равшановни «Коммунист» колхозидагина эмас, районда ҳам чўлқуварлар сардори деб аташади. Бу бежиз эмас. У бошлиқ бригада аъзолари Оқдарёнинг биқинидан 20 гектар янги ер ўзлаштириб деҳқончилик қила бошлади. Бу йил яна 7 гектар ерни оборотга киритди. Ўтган йили гектаридан 27 ярим центнердан ҳосил олинган эди. Бу йилги марра — 30 центнер! Ҳозир бригадага қарашли майдонлардаги ғўзалар дуркун ўсаётир.

М. МАРДИЕВ.

ХАТИРЧИ. Рашид Олимов 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштирувчи бригадага бошчилик қилади. Механизатор Бўри Йўлдошев эса унинг ёрдамчиси. Бригада коллективи аҳиллик билан меҳнат қилиб, ғўзаларни учинчи комплекс парваришдан чиқаряпти. Ҳар туп ғўзада уч-тўртта шона санаш мумкин. Бригадада органик ўғитлардан фойдаланишга алоҳида аҳамият берилаётир. Ғўзаларни озиқлантириш вақтида ҳар гектар ер ҳисобига 8-10 тонна чиритилган гўнг сепиляпти. Бу билан тупроқ қатламидаги нам парланишдан сақланиб қолиняпти, ўсимликнинг тез ўсиб, кўп ҳосил нишоналари тўплашига қулай шароит яратиляпти. З. Сафаров, Э. Тўраев, Т. Ҳакимов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам ғўза парвариши юксак мажбуриятлар асосида олиб борилмоқда.

М. РАСУЛОВ,
Ленин номли колхоз.

Партия ташкилоти ва социалистик мусобақа

ИБРАТ КУЧИ

Фарғона — йирик индустриал, саноатнинг ҳамма тармоқлари тараққий этган шаҳар. Корхоналаримизда тайёрланаётган хилма-хил маҳсулотларга бўлган талаб йил сайин ошиб боряпти. Шаҳар корхоналарида ишлаб чиқариш планлари ва топшириқлари мунтазам ошириб бажарилянти. Фан ва техника ютуқлари, илғор технология жорий этилаётгани, меҳнатни илмий асосда ташкил қилишга эътибор кучайтирилаётгани, коллективнинг ижодий активлигини ошириш муҳим вазифа қилиб қўйилгани сабабли социалистик мусобақа ишимизга катта наф келтирмоқда.

Корхона ва муассасалардаги барча бригадалар, участка, цех ва коллективлар социалистик мусобақа ва унинг ҳаракатлантирувчи кучини, моҳиятини чуқур ҳис этиб, ишлаб чиқариш планларини ошириб адо этаётирлар. Бошланғич партия ташкилотлари меҳнаткашларнинг бу ижодий, оммавий ҳаракатини янада жонлантириш, мусобақани ташкил этиш ва йўлга қўйиш, унинг таъсирчанлигини ошириш ташаббускори бўлмоқдалар.

Эндиликда бутун шаҳар аҳли социалистик мусобақада актив иштирок қилмоқда. Корхона ва муассасаларнинг қарийб 25 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчиси коммунистик меҳнат ҳаракатига қўшилган. Яқинда 15 минг кишига коммунистик меҳнат зарбдори номи берилди. 1100 дан кўпроқ бригада, 39 та цех, 117 та участка ҳам ана шундай юксак ном эгаси бўлди.

Саккизинчи қурилиш тресги донг таратган ташкилотлардан бири. Трест коллективи Фарғона шаҳридагина эмас, балки областдаги жуда кўп шаҳар ва районларда ҳам қурилиш ишларини олиб боради. Трест партия комитети ва маъмурияти коллектив ўртасида социалистик мусобақани моҳирлик билан йўлга қўя билди. СССР Қурилиш саноати министрлиги ва тармоқ касаба союзи Марказий Комитети бу коллективнинг меҳнатини муносиб баҳолаб, унга кўчма Қизил байроқ топширди.

Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи партия ташкилоти маъмурият ва касаба союз ташкилоти билан ҳамкорликда цех, участка, ремонт группалари, бригадалар ва шунингдек ишчилар ўртасида социалистик мусобақани йўлга қўйишнинг конкрет ва таъсирчан формасини ишлаб чиқди. Корхонада «Ўз касбининг моҳир устаси» номини олиш учун мусобақа авж олди. Юзлаб операторлар, слесарь, машинист ва асбобсозлар шу номга сазовор бўлиш учун самарали меҳнат қилмоқдалар. Касаба союз завод комитети ва маъмурият қарори билан ярим йил мобайнида шу номга муносиб ишлаган ишчилар Фахрий ёрлиқ ва 30 сўм пул мукофоти билан тақдирландилар. «Ўз касбининг моҳир устаси» номини олган ишчиларга эса йил охирида ўн тўртинчи маош сифатида 50 сўм пул мукофоти бериладн. Уларнинг номи завод «Ҳурмат китоби»га ёзиб қўйилади.

Завод касаба союз ташкилотининг кенгайтирилган йиғилишида социалистик мусобақа якунлари муҳокама қилиб борилмоқда. Мусобақани яхши йўлга қўйиш, илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантириш меҳнат унумдорлигини оширишда муҳим роль ўйнамоқда. Буни корхонанинг ўтган биринчи кварталда Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиб чиқиб, биринчи ўринни эгаллагани ва СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть-химия саноати министрлигининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлгани мисолида ҳам кўриш мумкин.

Ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида мусобақани намунали йўлга қўйиш, ишчи ва инженер-техник ходимларни умумхалқ ҳаракатига қатнашишга даъват этиш Фарғона тўқимачилик комбинати партия комитети ва касаба союз ташкилотининг энг муҳим вазифасига айланди. Илғорлар изидан бориш, уларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш ва жорий қилиш корхона коллективи учун анъана бўлиб қолган. Эмма Ланге, Лутфия Аҳмедова, Ҳабиба Мамажонова, Надежда Меркулова каби юзлаб илғор ишчилар корхонанинг фахри ҳисобланадилар. Ҳозир бу ерда 7300 дан кўпроқ ишчи ва хизматчи ўзаро мусобақага қўшилган. 1.5 мингдан кўпроқ ишчи эса атоқли тўқувчилар Евгения Губина ва Лидия Казанцевалар изидан бормоқдалар. Хайрихон Тиллабоева, Ҳалима Абдуллаева, Мирзаакбар Мирзабобоев, Василий Жуков, София Громова, Таисия Постоногова каби пешқадам ишчилар йилдан ўзиб маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Шаҳар корхоналарининг коллективлари тўққизинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йили планини муддатидан илгари — 24 декабрда бажариш ва планга қўшимча 10.5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, азот ўғитлари, ўсимлик мойи, ун, аралаш озуқа, пойафзал, пахта толалари, газ плиталари, ацетат ипак ва бошқа хил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини бирмунча кўпайтиришга қарор қилганлар. Капитал қурилиш ишларининг салмоғи ва кўлами ҳам ниҳоятда катта. Корхона ва қурилиш майдонларида вужудга келаётган ҳар бир янгилик ва энг яхши ташаббуслар ишчи ва хизматчилар ўртасида кенг ёйилмоқда. Социалистик мусобақа янги мазмун касб этмоқда. Бошланғич партия ташкилотлари ва касаба союз ташкилотлари ишчи ва қурувчилар ўртасида «Кам маблағ сарфлаган ҳолда кўп ва арзон маҳсулот ишлаб чиқариш» шиорини кун тартибига қўйдилар. Мусобақада қатнашаётганлар эндиликда фақат бир-биридан ўзиб ишлаш учунгина эмас, балки ўзаро ёрдамлашиб, маслаҳатлашиб, бир-бирларининг ютуқ ва камчиликларини ўрганиб меҳнат қилишни, профессионал билимини ошира бориш, жамоатчилик ишларида актив қатнашиш каби ишларни мусобақанинг асосий шартлари қилиб белгилашган. Меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш, янги резервларни излаб топиш ва ишга тушириш муҳим вазифалардан бири қилиб қўйилган.

Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йили ўтган ойларининг якунлари бу вазифаларни амалга ошириш учун реал имконият-лар борлигини яққол кўрсатди. Саноат маҳсулотларини реализация қилиш беш ойлик плани муддатидан илгари бажарилди. Пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Социалистик мусобақанинг янги формаси — «Минглар шартномаси» кенг қанот ёймоқда. Ҳозир шаҳримиздаги бир қатор корхоналар мамлакатимиздаги кўплаб корхоналар билан мусобақалашиб ишламоқдалар. Чунончи, Фарғона химиявий толалар заводи Серпухово, Кировокан ва Каунас шаҳарларидаги химиявий толалар корхоналари билан ўзаро мусобақалашган. Тўқимачилик комбинатимиз эса Душанба тўқимачилик комбинати билан, газ аппаратлари заводи Орджоникидзе ва Днепропетровск газ аппаратлари заводлари билан беллашмоқда. Бу корхоналар коллективлари ҳар йили 1-2 марта бир-бирларига вакиллар юбориб, ишдаги ютуқлар, илғор тажрибалар билан ўзаро ўртоқлашмоқдалар. Мусобақа ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, техника тараққиётига эришиш ва маҳсулот сифатини яхшилашга анча ижобий таъсир кўрсатяпти.

Тўққизинчи беш йиллик планларини амалга оширишда социалистик мусобақанинг роли беҳисоб катта эканлиги шаҳар партия комитетининг доимий диққат-эътиборида бўлмоқда. Мусобақанинг энг таъсирчан ва оммавий формаларидан кенг фойдаланмоқдамиз. Бу борада коммунистик меҳнат мактаблари алоҳида аҳамият касб этмоқда. Ҳозир шаҳарда 216 та ана шундай мактаб, 131 та иқтисодий ва 17 та инженер-техник ходимлар мактаблари ишлаб турибди. Уларда билим ва малака ошираётган 17 мингдан кўпроқ киши меҳнат зарбдорлари ва социалистик мусобақа илғорларидир. Вақти-вақти билан ўтказиб турилаётган илмий-амалий конференциялар ҳам социалистик мусобақани ташкил этиш ва йўлга қўйишнинг қулай воситаларини тарғиб этмоқда. Шаҳар партия комитети бюроси социалистик мусобақанинг таъсирчанлигини янада ошириш юзасидан бошланғич ташкилотларнинг ҳисоботларини изчиллик билан муҳокама қилиб бормоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Меҳнаткашлар ўртасида социалистик мусобақани йўлга қўйишда Андижон область партия комитетининг иши ҳақида»ги қарори барча бошланғич партия ташкилотларида кенг муҳокама қилинмоқда. Шаҳар партия комитети ушбу қарор асосида тегишли хулоса чиқариб, баъзи корхоналар фаолиятида юз бераётган хато ва камчиликларни бартараф қилиш ва оммани ҳаракатлантирувчи қудратли куч-социалистик мусобақани тағин ҳам авж олдиришга эришади.

Т. ҚАМБАРОВ,
Ўзбекистон Компартияси Фарғона шаҳар комитетининг биринчи секретари.

Тошкент чинни заводида Беруний юбилейига атаб бир қанча ёдгорлик идишлар тайёрланмоқда. Суратда: рассом Холиқул Ҳайдаров билан лаборатория ходими Сайёра Саидовалар иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

«ТУ-144» САМОЛЁТИ ЭКИПАЖИ АЪЗОЛАРИНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

12 июнда овоздан тез учадиган «ТУ-144» пассажир самолёти фалокати вақтида ҳалок бўлган экипаж аъзолари М. В. Козлов, В. М. Молчанов, Г. Н. Баженов, В. Н. Бендеров, Б. А. Первухин, А. И. Дралинни дафн этиш маросими бўлиб ўтди.

СССР Авиация саноати министрлиги, Граждан авиацияси министрлиги, Мудофаа министрлигининг ходимлари, учувчилар, олимлар, авиация саноати корхоналари ва ташкилотларининг инженер-техник ходимлари, ишчилари, партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг вакиллари ҳалок бўлганлар билан видолашмоқ учун Новодевичье қабристонига келишди.

Мотам митингида авиация саноати министри П. В. Дементьев сўзга чиқди. У Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг содиқ фарзандлари — «ТУ-144» самолёти экипажининг аъзолари овоздан тез учадиган янги пассажир авиациясини ўзлаштиришда жуда катта хизмат қилганликларини таъкидлаб ўтди.

Фахрий ҳарбий эскорт бир йўла отган видолашув ўқ садолари янграйди. Мотам марсияси садолари остида қаҳрамон синовчилар қабрига КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан гулчамбар, министрликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотлар номидан, ҳалок бўлганларнинг оилалари ва қариндош-уруғлари номидан жуда кўп гулчамбарлар қўйилади. (ТАСС).

АТОМ ва ЯДРО «СИР»ЛАРИ

Ҳозирги пайтда кишиларда атом энергияси, атом ядроларининг парчаланиши, занжир реакцияси, элементар заррачалар ва антизаррачалар, уларнинг турланишлари, атом электр станцияси, атом музёрар кемаси, ядро қуроли ва шунга ўхшаш бошқа кўплаб атом ва ядро масалаларига қизиқиш тобора ортиб боряпти.

Шу жиҳатдан қараганда, яқинда «Ўзбекистон» нашриёти томонидан чоп этилган Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, физика-математика фанлари доктори, профессор Раҳимжон Бекжоновнинг «Атом ва ядро физикаси» деган илмий асари характерлидир. Бу илмий рисола ўрта ва олий мактабларнинг физика ўқитувчиларига, методистларга, студентларга ва шу соҳа билан қизиқувчи техник ва инженер ходимларга, умуман, ҳар бир билимга ўч китобхонга ўзбек тилида яратилган биринчи қўлланма сифатида жуда манзур бўлади.

Китоб ўн бир бобдан иборат бўлиб, икки қисмни ташкил қилади. Биринчи қисм атом физикасини, иккинчиси эса — ядро ва элементар заррачалар физикасини ўз ичига олади. Атом тузилиши ҳақидаги дастлабки тушунчалар ва бу тушунчаларнинг фан ва техниканинг узлуксиз ривожланиши натижасидаги кейинги ўзгаришлари, Томсон, Резерфорд ҳамда Бор моделларининг атом структурасига эга эканлигини тасдиқловчи Резерфорд тажрибаси ва шунга ўхшаш масалалар китобнинг биринчи бобида баён этилган.

Иккинчи боб атом спектрларига бағишланган. Унда квант ҳақидаги тушунча, Бор постулатлари ва атом системаси ҳолатларининг дискретлигини қувватлаб берувчи Франк-Герц тажрибасининг моҳияти ёритилган.

Навбатдаги учинчи бобда назарий физиканинг муҳим ва тушунишга анча оғир бўлган квант механика назарияси қисқа, лекин содда тарзда ўз ифодасини топган.

Китобнинг тўртинчи бобида элементларнинг Менделеев даврий системаси ҳақида гапирилади. Бунда электроннинг магнит пайти ва спини, электрон қобиқлар ва уларнинг тўлдирилиши, Паули принципи, трансуран элементлар ва рентген нурларининг физик хоссалари устида батафсил тўхтаб ўтилган.

Бешинчи боб билан асарнинг иккинчи қисми бошланади. Бу бобнинг мақсади атом ядросининг турғунлиги ва бекарорлиги, спини, магнит ва электрик пайтлари, ядро кучлари, радиоактивлик каби хусусиятларни баён этишга қаратилган. Муаллиф материални таҳлил қилишда атом ядросининг потенциал диаграммаларидан кенг кўламда фойдаланиб, анчагина соддаликка эришган. Ядроларнинг парчаланиши ва уларнинг бир-бирига айланиш хусусияти масса сонига боғлиқ эканн таъкидланади ва мисолларда кўрсатилади. Моддаларнинг радиоактивлик хусусияти эса беқарор ядроларнинг спонтан парчаланишидан иборат ҳодиса деб тушунтирилади. Бу бобнинг охирида релятив квант механикасида ўз ўрнини эгаллаган Диракнинг икки хил ишорали жуфт заррачалар «электрон-позитрон»нинг пайдо бўлиши ҳақидаги назарияси, ядро реакциялари ва уларнинг турлари, заррачаларнинг чизиқли ва доиравий тезлатгичлари (фазотрон, синхроциклотрон, бетатрон ва бошқалар)нинг ишлаш принциплари очиб берилади.

Навбатдаги еттинчи бобда нейтронлар, уларнинг манбалари ва қайд қилиш усуллари ҳақида фикр юритилади. Космик нурлар ва элементар заррачалар ҳақида ёзилган саккизинчи бобда космик нурларнинг таркиби, элементар заррачаларнинг классификацияси ва асосий хусусиятларига тегишли маълумотлар келтирилган. Элементар заррачаларнинг сақланиш ва бир-бирига айланиш қонунлари кўриб чиқилган. Тўққизинчи ва ўнинчи бобларда эса ядро нурланишининг қайд қилиш усуллари ва қайд қилувчи асбоблар (детекторлар, камералар, счётчиклар, спектрометрлар), шу жумладан, сцинтиляция усули, заррачаларнинг массаларини, яшаш вақтини аниқлаш йўллари ва бошқалар баён этилади. Ниҳоят, охирги — ўн биринчи боб радиоактив изотопларнинг халқ хўжалигида қўлланишига ва бошқа бир қатор амалий масалаларга бағишланган.

Олим Р. Бекжонов ўзининг 180 бетлик «Атом ва ядро физикаси» номли китобида назарий ва амалий маълумотларни содда ва равон тилда ёрита олган, темаларнинг моҳиятини маҳорат билан юқори илмий савияда оча билган. У ўзбек тилининг сўз бойлигидан, грамматик нормаларидан тўғри ва усталик билан фойдалана олган.

Асар айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Масалан, 8-бетда «Атомларнинг ўзига хос частотали электромагнит тўлқинларини — ёруғликни чиқариш ва ютиш хоссалари атомларда электр зарядлари борлигидан дарак беради» деб ноаниқ ёзилган. Шу ўринда «электр зарядлари «ўрнига» ҳар хил энергия сатҳлари» дейилса тўғри бўларди. 19-бетда «энергия пастдан юқорига камая боради», дейилган. Бу ўринда ё «ортиб боради» ёки «абсолют қиймати бўйича камая боради», деб айтиш керак эди. Бир жойда (4-бет) Ж. Томсон деб ёзилган бўлса, 11-бетда Дж. Томсон дейилган. «Гейзенбергнинг ноаниқлик нисбати» (24-бет) деганида «нисбат» ўрнига «муносабат» сўзини ишлатилса яхши бўлар эди.

Принципиал аҳамиятга эга бўлмаган бу каби нуқсонлар юқори маҳорат билан ёзилган китобнинг қийматини асло туширмайди. Китоб ўқитиш ва билим олиш бобида севимли китобхонларимизга манзур бўлибгина қолмай, шу билан бирга, физика фанини республикамизда яна ҳам кенгроқ ёйиш, физика ўқитиш ишини юқори савияга кўтариш учун катта хизмат қилиши шубҳасиз.

Л. ХЎЖАЕВ,
физика-математика фанлари доктори.
Ш. ВАЛИХЎЖАЕВ,
педагогика фанлари кандидати.

НАКАЗЛАР АСОСИДА

(ГАЗЕТХОНЛАР ХАТЛАРИДАН)

Маҳаллий Советларга сайловларга тайёргарликнинг якунловчи даври бошланди. Шу муносабат билан редакциямизга кўплаб хатлар келмоқда. Мана улардан бири:

«Андижон шаҳридаги Жданов номли 15-ўрта мактаб биносига жойлашган агитпункт чироқлари алламаҳалгача ўчмайди. — деб хабар қилади **Ў. Холиқов.** — Бу ерда сайловчилар маданий дам олишлари учун зарур шароит яратилган. Турли стенд, диаграмма, қизил бурчак ташкил этилган. Турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда, кинофильмлар намойиш қилинмоқда».

Газетхонлардан **Қ. Ҳайитбоев, Қ. Баратов, М. Абдуллаев, О. Сафаров** ва бошқаларнинг хат-хабарларида агитпунктларнинг иши, сайлов олди сиёсий тушунтириш ишларини намунали олиб бораётган агитаторлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Сайловдан-сайловгача бўлган давр ичида республикамиз экономикаси, фан ва маданияти янада юксалди. Шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфаси тубдан ўзгарди. Газетхонларнинг бир қисми шу ҳақда қувона-қувона ёзади:

— Ворошилов районидаги «Победа» колхози қишлоғи йил сайин кўркамлашиб бормоқда, — деб хабар қилади **Т. Тўқлибоев.** — Айниқса, кейинги икки-уч йил ичида бу ерда кўплаб уй-жой, маданий-маиший ва маъмурий бинолар қад кўтарди. Замонавий уйлар, правление биноси, 2 та магазин, чойхона, меҳмонхона, сартарошхона, медпункт, кутубхона, 3 қаватли мактаб, қишки, ёзги клуб, яқиндагина қуриб фойдаланишга топширилган боғча бинолари Ленин номли марказий кўча ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди. Қишлоқ келажаги янада порлоқ. Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жангчиларга ёдгорлик ўрнатиш мўлжалланмоқда». Деҳқонободлик **М. Шерматов,** шаҳрисабзлик **Х. Аллаев,** марҳаматлик **М. Жуманиёзов,** хатирчилик **Ш. Очилов** ва бошқа ўртоқлар қишлоқ ва посёлкаларни ободонлаштириш, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида, сайловчилар наказларини амалга оширишда жонбозлик кўрсатаётган депутатлар ҳақида илиқ сўзлар ёзиб юборишган.

17 ИЮНЬ — Маҳаллий Советларга сайловлар куни

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

ЙИЛЛАР

Истат Отаева зардўзлик фабрикасига ишга келганда, «...Эл-юрт ишончини оқлайман. Меҳнатда шахсий намуна кўрсатаман. Жамоат ишларида фаол қатнашаман», деб ваъда берган эди. У сўзининг устидан чиқди. Ўзининг тиришқоқлиги, меҳнатсеварлиги билан эл оғзига тушди. Фабрика коллективи, коммунистлари қўмагида ажойиб попопчи бўлиб етишди.

Катта коллектив ўртасида юлдуз бўлиб чақнаб туриш, обрў-эътибор, иззат-ҳурмат қозониш осон эмас. У ҳаммавақт ўз тақдирини коллектив тақдири билан боғлиқ, деб тушунади. Одамларга ҳамиша фойдам тегса дейди. Бирон ишчи муҳим сабаб билан ишга келмай қолса, Истат Отаева унинг йўқлигини билдирмайди. Ўша куни икки киши учун ишлайди. Ҳамкасблари бир-икки ҳунар эгаси бўлса, у тўрт-беш ҳунарли ишчи. Ҳамиша янгиликка интилади. Попопчилик касбини қадрлайди. Эрта-ю кеч изланади. Истат Отаева кейинги тўрт-беш йилда «Анор», «Бодомча» нусха сўзаналарни ишлаб чиқаришга тавсия қилди. Бу серкило сўзаналарни тайёрлашга аввалгиларига нисбатан кам меҳнат сарфланади. Кўплаб хом ашё тежаб қолинади.

Ҳаёт жуда тез илгарилаб кетяпти. Кечаги шогирд бугун устозлик қилмоқда. Янги ихтиролар яратяпти. Истат Отаеванинг ўзи ҳам яқиндагина Тошгул опа Омоновага шогирд эди. Меҳнат майдонига илк дафъа қадам қўйганда, у ёшгина қиз эди. Баъзан оёқлари попоп машинасининг тепкисига етмай қийналарди ҳам. Ўша кезларда Истат меҳнатдан бунчалар иззат-обрў топишини ўйламаганди. Вақт оқар дарё экан, мана шунга ҳам ўн икки йил бўлибди. Бу йиллар Истат учун чиниқиш йиллари бўлди.

Ҳозир Истат Отаеванинг қўлида сайқал топган сўзаналар, зарҳал дўппи, нимчалар жаҳон бозорида қўлдан-қўлга ўтяпти. Бухоро зардўзларининг шуҳратига-шуҳрат қўшяпти. Япония, Чехословакия, Болгария, Франция, Канада каби хорижий юртларнинг қиз-жувонлари эгнида бухоролик зардўзларнинг меҳнат маҳсулини кўриш мумкин. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига яратилган «Халқлар дўстлиги» зардўзлик панноси, Алишер Навоийнинг 525 йиллигига бағишланган панно СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломлари ва мукофотларига сазовор бўлди. Бу нодир санъат асарларининг яратилишида Истат Отаева ва унинг устозлари ҳамда шогирдлари: Ўзбекистон ССР халқ рассоми М. Аҳмедова, С. Неъматова, Х. Акромоваларнинг ҳиссаси катта.

Яқинда Ҳиндистоннинг Нью-Делли шаҳридан яна бир таҳсиннома келди. Бу ерда ўтказилган «Осиё-72» виставкаси номидан юборилган мактубда шундай сатрлар бор: «Бухоронинг мўъжизакор заршунослари ишида — меҳнатчининг нозик қалби ифодаланган». Бу жуда топиб айтилган гап. Нозик қалб, ўткир зеҳн билан меҳнат бирга қўшилиб ажойиб мўъжизалар яратиляпти. Истат Отаева ана шундай нозик қалб, юксак дид эгаси. Яратувчилик, ижодкорлик ишқи доим унга йўлдош.

Ишлаб турган кишининг қўлларига қаттиқ қараб қолиш одобдан эмас. Шундай бўлсада, Истат Отаевани меҳнат жараёнида бир дақиқа кузатиб турдик. Попоп машинаси бир меъёрда айланиб, духоба сўзанада кўзни қувонтирадиган ноёб гуллар солмоқда. Истатнинг бутун диққати ҳошияларнинг аниқ ва равон, нафис ва гўзал чиқишига қаратилган эди...

Истат Отаева ишчи оиласида камолга етди. Унинг отаси ҳам, онаси, ака-опалари ҳам ишчи. У юрганда ҳам, турганда ҳам ҳамкасблари — ишчилар ҳақида ўйлайди. Уларнинг турмуши, ҳаёти, меҳнати билан қизиқади. Вақти келса, ишчи хотин-қизларга маслаҳатлар беради.

Истат Отаева аввалги сайловда шаҳар Советига депутат қилиб сайланган эди. У депутат сифатида бир талай ишлар қилди. Масалан, Истат Отаева ишлаётган корхонанинг попоп цехида иш шароити талаб даражасида эмасди. Ҳавони алмаштириб турувчи винтелятор ўрнатиш, кичик деразаларни алмаштириб, ўрнига катта, кўпроқ ёруғлик тушираднган кенг деразалар ўрнатиш депутатга топширилган наказлардан бири эди. Бу иш муваффақиятли бажарилди. Ҳозирги вақтда чеварлар кенг ва ёруғ хоналарда баракали меҳнат қилмоқдалар.

Фабрикада маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг салмоғини кўпайтиришда ҳам Истат Отаева ибратли ишлар қилаётир. Топшириқларни ошириб бажариш ҳар бир ишчининг муқаддас бурчи, шон-шараф иши бўлиб қолди. Бу борада Истат Отаева намуна. У смена топшириқларини доим 120-130 фоиз қилиб бажармоқда.

Бухородаги зардўзлик фабрикаси коллективи Истат Отаевани яна шаҳар Советн депутатлигига номзод қилиб кўрсатди. 214-Нарпай сайлов округидан Бухоро шаҳар Совети депутатлигига Истат Отаеванинг номзоди рўйхатга олинди.

Эл меҳри тушган, ишда илғор, ташаббускор Истат Отаевага келгуси ишларида муваффақиятлар тилаймиз.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МАСОФАЛАР ЯҚИН

Ҳаётда шундай одамлар борки, улар узоқ масофаларни яқин қилиб, одамлар ҳожатини чиқарадилар. Болтабека Солихова ана шундай аёллардан.

Болтабека мактабда ўқиб юрган чоғларида телефонистка бўлишни орзу қиларди. У 10 синфни битиргач, Нукус шаҳар алоқа узели шаҳарлараро телефон станциясига ишга кирди. Ўткир зеҳни, меҳнатсеварлиги туфайли телефонисткалик касбининг нозик сирларини эгаллаб олди. Ўн бир йилдан буён ана шу севган касбини эъзозлаяпти. Ҳозир станцияда 60 га яқин телефонистка ишламоқда. Уларнинг кўплари Болтабекани устоз деб ҳурмат қилишади. Орзигул Уроқбоева, Татьяна Дмитриева, Галя Матинова, Ира Анварова, Ойша Қувватовалар ана шулар жумласидандир.

Шаҳарлараро телефон станциясининг старший инструктори Найла Салимовна Ўрозбахтина Б. Солихова ҳақида ифтихор билан сўзлади:

— Болтабеканинг ишидан коллективимиз жуда ҳам миннатдор. Чунки, у жамоатчи аёл. Ўзининг интизомлилиги, хушмуомалалиги, камтарлиги, билимдонлиги билан кўпчилик ҳурматини қозонган. Болтабека ўз билимини тинмай оширмоқда. Ҳамкасбларига кундалик янгиликлар, иш тажрибаси ҳақида гапириб беради. Смена нормасини эса ҳамиша 180 процентдан ошириб бажармоқда. Болтабека ишлаб чарчамайди. Бўш пайтларида дугоналарига ёрдам беради. У аҳолига телефон хизмати маданиятини яхшилашга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун олиб борилаётган мусобақада Болтабека олдинги ўринда боряпти.

Ишчан, моҳир телефонистка Болтабека Солихова 90-сайлов округидан Нукус шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди. У коллектив обрўсини янада кўтаради, дўстлари ишончини халққа яхши хизмат қилиш билан оқлайди.

Р. ЕШИММБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЁШ МЕЛИОРАТОРЛАР МАКТАБИ

Мирзачўл шароитида ерларнинг мелиорация ҳолатини, экин майдонларида ётқизилган вертикал, горизонтал дренажларни ремонт қилиш йўлларини билиш ҳар бир ёш пахтакор ва мутахассис учун муҳим аҳамиятга эга. Шу мақсадда Ильич район комсомол комитетининг тавсияси билан Қўриқ ердаги Волков номли совхозда ёш мелиораторлар мактаби очилди. Мактабда комсомол-ёшлар бригада бошлиқлари ва аъзоларидан 65 киши ўқимоқда.

Мактаб программаси 6 ойга мўлжалланган бўлиб, тингловчиларга ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, ирригация шаҳобчаларини ремонт қилиш ва ишлатиш йўлларини билиш горизонтал, ёпиқ вертикал дренаж тармоқларини билиш борасида назарий ва амалий билимлар беради. Далаларда амалий машғулотлар ўтказилмоқда. Мактабга республикада хизмат кўрсатган ирригатор, совхоз бош ирригатори Қурбонбек Дуймбоев бошчилик қилмоқда.

Районлардаги барча хўжаликларда ана шундай мактаблар очишга қарор қилинди.

Ж. ИСРОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

МАҲСУЛОТИМИЗ ЭЛГА МАНЗУР БЎЛСИН

ХАРИДОР БАҲОСИ

Беш йилликнинг ўтган икки йилида республикамиз озиқ-овқат, енгил ва маҳаллий саноат ҳамда индустриянинг кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган бошқа тармоқлари ишчи ва инженер-техник ходимлари партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини ошириш тўғрисидаги қарорлари ва кўрсатмаларини амалга ошира бориб, анчагина муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Буни шундан ҳам кўрса бўладики, Ўзбекистон эндиликда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича ва енгил саноат ишлаб чиқариш фондларининг ҳажми жиҳатидан иттифоқдош республикалар орасида учинчи ўринни эгаллаб турибди. Ҳозирги пайтда республика енгил саноати 450 дан ортиқ корхонани бирлаштирган бўлиб, улар ялпи ижтимоий маҳсулотнинг бешдан бир қисмини, саноат олаётган фойданинг тўртдан бир қисмини беряпти. Саноатда банд бўлган барча ходимларнинг учдан бир қисми ана шу корхоналарда ишлаб турибди.

Республикамиз озиқ-овқат саноати ҳам тез ривожланмоқда. Ҳозир Ўзбекистон иттифоқдош республикалар орасида ўсимлик мойи ишлаб чиқариш бўйича учинчи, мева-сабзавот консервалари бўйича тўртинчи ўринни эгаллаб турибди.

Ўзбекистонда маҳаллий саноат корхоналарини янги техника билан жиҳозлаш, илғор технологияни кенг жорий этиш ва янги замонавий корхоналар қуриш борасида бир мунча ишлар қилинмоқда. Аҳоли кўп талаб қиладиган буюмлар ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ўсмоқда. Фақат 1971—1972 йилларда устки трикотаж ва пайпоқ ишлаб чиқариш 9 процент, турли тикувчилик буюмлари—15 процент, рўзғор холодильниклари —23 процент, гиламлар—35 процент, шойи газламалар тўқиш 43 процент кўпайди. Маданий-маиший ва хўжалик буюмлари ишлаб чиқариш ҳам тез ривожланмоқда.

1972 йили 1970 йилга нисбатан республикада озиқ-овқат маҳсулотларидан колбаса ва сариғ мой ишлаб чиқариш 12 процент, макарон маҳсулотлари 22 процент, мева-сабзавот консервалари 26 процент, ўсимлик мойи эса 29 процент кўпайди.

Халқ турмуш даражасининг тўхтовсиз ошаётганини совет савдосининг ривожидан ҳам кўриш мумкин. Фақат 1971-1972 йилларда Ўзбекистонда чакана товар обороти қарийб 730 миллион сўм, ёки 16 процент ортди.

Лекин шуни ҳам қайд қилиб ўтиш кераки, ҳозир республикамизда чакана савдо оборотининг ривожланиши аҳоли пул даромадларининг ўсишидан орқада қоляпти.

Бунга асосий сабаб, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг аҳоли эҳтиёжларидан ортда қолаётганлигидадир. Республикамизнинг айрим саноат тармоқлари истеъмол моллари ишлаб чиқариш планларини бажармаётирлар. Масалан, Енгил саноат министрлигига қарашли корхоналар тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки икки йиллик панини ишлаб чиқариш ҳажми суръатининг ошиши, меҳнат унумдорлигининг кўтарилиши ва янги ишлаб чиқариш қувватларини ҳаракатга келтириш бўйича бажармади. Шу министрлик корхоналари 1971—1972 йиллар мобайнида планга нисбатан қарийб 50 миллион сўмлик кам маҳсулот чиқардилар. Ишлаб чиқарилаётган молларнинг барча асосий турлари бўйича план деярли ниҳоясига етказилмади. Натижада икки йил мобайнида 32,2 миллион квадрат метр ип газлама, 16,4 миллион метр шойи газлама, 10 миллион дона трикотаж буюмлари, 2,5 миллион жуфт пойафзал ва бошқа кўпгина кийим-кечаклар етказиб берилмади.

Республикамизда ўтган йили истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган корхоналар савдо ташкилотларига планга нисбатан 70 миллион сўмлик кам мол бердилар. Аҳолининг кундалик рўзғорда ишлатиладиган буюмларга, айниқса дазмол, гўшт қиймалагич, сирланган идишлар ва шунга ўхшаш кенг истеъмол буюмларига бўлган талаблари ҳам яхши қондирилмаётир.

Ҳолбуки, савдо корхоналарининг омбор ва базаларида ортиқча моллар запаслари тўпланиб қолмоқда. Шу йил бошида республикамиз савдо корхоналарида 200 миллион сўмликдан зиёд пландан ортиқча товар запаслари мавжуд бўлиб, улар омбор ва базаларда узоқ туриб қолганлиги сабабли ўзининг олдинги қиммати, сифати ва ташқи кўринишини йўқотган.

Кўпгина саноат корхоналари савдога берилиши лозим бўлган молларнинг ялпи ишлаб чиқариш планларини ошириб бажараётган бўлсалар ҳам, уларнинг турлари бўйича белгиланган планларни бажармаётирлар. Масалан, 1972 йили Енгил саноат министрлигига қарашли тикувчилик фабрикалари савдога мол топшириш планини умуман 102,9 процент бажариб, пландан ортиқча 8,2 миллион сўмлик маҳсулот бергани ҳолда, кийим-кечакнинг 40 тури бўйича 19,2 миллион сўмлик буюм савдо тармоқларида етказиб берилмади.

Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш соҳасида ҳам аҳвол яхши эмас. Макарон маҳсулотларининг турлари ва сифати яхши бўлмаганлигидан улар қисман узоқ масофалардан, ҳатто Болтиқбўйи республикаларидан келтирилмоқда. Қандолатчилик саноати миллий ширинликлардан асосан икки хилини—парварда ва новвот ишлаб чиқармоқда, холос. Улардан биринчиси талабдан ортиқча тайёрланаётган бўлса, иккинчиси талаб даражасининг ярмини зўрға қопланяпти.

Ўтган йили республика Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли корхоналар ишлаб чиқариш планини аҳолига сотиш учун чиқариладиган хамиртуруш бўйича фақат 48,3 процент, минерал сувлар бўйича 57 процент, алкоголсиз ичимликлар бўйича 91,8 процент бажариб, меҳнаткашлар эҳтиёжини қондиролмади.

Озиқ-овқат саноати корхоналарида олдиндан қадоқлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг кам ишлаб чиқарилиши — савдони уюштиришдаги янги илғор услубдан фойдаланишга (харидорларнинг ўз-ўзига хизмат қиладиган магазинларнинг очилишига) тўсқинлик қиляпти.

Республикамизда ишлаб чиқарилаётган пойафзал маҳсулотлари ҳам харидорларнинг талабига жавоб бермаётир. Ўтган йили «Узобувьторг» базаларида 230,9 минг жуфт пойафзални, яъни текширилган пойафзалнинг 20,8 процентини брак деб топиб, такрор ишлаб чиқаришга қайтарилди. Фарғона пойафзал фабрикасида текширилган маҳсулотларнинг 65,1 проценти, Наманган фабрикасида эса 92,8 проценти бракка чиқарилди. Бундай сифатсиз маҳсулотлар учун республика пойафзал фабрикалари савдо ташкилотларига 171 минг сўм жарима тўладилар.

Шунингдек, пойтахтимиздаги «Юлдуз», Самарқанддаги «8-Март», Наманган-даги 2-тикув фабрикалари тайёрлаётган маҳсулотларнинг ҳам ҳар учтасидан биттаси брак бўлмоқда. 1972 йили ёмон маҳсулотлар ишлаб чиқаргани учун тикув фабрикаларидан 163 минг сўм жарима пули ундирилди.

Бироқ, шуни қайд этиш кераки, ҳозирги пайтда сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқараётгани учун жаримани корхоналар тўлаб, асосий айбдорлар дахлсиз қолаётир. Бизнингча, оддий ишчидан бошлаб, то раҳбар ходимгача маҳсулотнинг сифат кўрсаткичлари учун жавобгарлигини оширишнинг вақти келди. Харидорларга сифатли товарлар етказиб бериш — савдо ходимларининг ҳам бурчи. Бунинг учун уларга сифатсиз молларни қабул қилмаслик, брак маҳсулотни такрор тузатишга қайтариш ҳуқуқи берилган. Амалда эса савдо ходимлари бу ҳуқуқдан тўла фойдаланмаётирлар ва баъзан келишувчиликка йўл қўйиб, магазинларга сифатсиз молларнинг юборилишига сабабчи бўлмоқдалар.

Аҳолининг истеъмол молларига бўлган талаби тўла қондирилмаётгани ва савдода ортиқча товар запасларининг йиғилиб қолаётганига асосий сабаблардан яна бири —республикамизда харидорлар эҳтиёжини ўрганишга етарли эътибор берилмаётганидадир.

Ўрни келганда шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш кераки, айрим савдо раҳбарлари ҳанузгача аҳоли эҳтиёжини ўрганишга яхши аҳамият бермаётирлар ва бунга иккинчи даражали иш деб қараб келмоқдалар. Кўпгина савдо ташкилотларида ҳалигача талабларни ўрганиш хизматлари ташкил қилинмаган. Бу соҳада ишлаётган озчилик ходимлар ҳам ҳар-хил майда ишлар билан банд. Кўпчилик товарларга бўлган буюртмалар гоҳо талабдан ошиқ, гоҳо талабдан анча кам ҳажмда ишлаб чиқаришга берилмоқда.

Ҳозирги кундаги энг муҳим вазифа — бозорларга чиқариладиган молларни талаб ва эҳтиёжларга мослаштириб планлаштиришдан иборат. Бунинг учун у ёки бу молларга бўладиган келажак талабларини чуқур асослаб ва бу ишда ҳозирги замон электрон-ҳисоблаш машиналарини қўллаб, ишлаб чиқаришга йўлланма бериш керак. Бундай улкан ишни бажариш учун савдо ташкилотларини олий малакали товаршунослар, иқтисодчилар, планловчилар, технолог ва бошқа мутахассислар билан таъминлаб, эҳтиёжни ривожлантириш қонуниятларини ва уларнинг ўзгарувчанлигини чуқур илмий тадқиқ этишни кучайтириш лозим.

Талабларни ўрганишда савдо ва илмий ташкилотларнинг масъулиятини ошириш билан бирга, бу ишга саноат корхоналарини ҳам жалб қилиш керак. Чунки ҳозир саноат ходимлари талабни ўрганиш фақат савдо ташкилотларининг иши деб қарамоқдалар. Шу сабабдан республика Озиқ-овқат ва Енгил саноати министрликлари системасида талабларни ўрганиш хизматлари тузилганича йўқ. Ваҳолонки, саноат корхоналари фан ва техника тараққиётини ҳисобга олиб, келажакда қандай маҳсулотлар ишлаб чиқаришни секин-аста ўзлаштиришлари керак.

Шундай қилиб, савдо-саноат планлаштириш органлари ва илмий текшириш муассасаларининг ҳамжиҳатликда ишлаши натижасидагина аҳолининг турли-туман товарларга бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш мумкин. Шубҳасиз, республикамиз саноати ва савдо ходимлари бу олижаноб вазифани бажара бориб, аҳолининг турли товарларга бўлган талабини тўлароқ қондиришга, уларнинг турмуш даражасини янада юксалтиришга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Хайрулла ХАБИҚОРИЕВ,
иқтисод фанлари кандидати.

МАРДЛИК — МАНГУЛИК

Қарши чўлин муборакбоди —
Она Аму жамолин куйлай.
Ҳур элимнинг улкан ижоди,
Орзуларин висолин куйлай.
Кеча бунда кезди тантана,
Хилпирайди минбарда алвон.
Дам олади соҳилда, ана,
Қайсар Вахшни 1) кўтарган
«полвон» 2).

Аму оқар Қарши чўлидан,
Гувлаб ўтар турбиналар аро.
У қудратли инсон қўлидан
Саҳроларга беради оро.
Субҳи содиқ сабо сипқориб,
Кўксин тутар янги дарёга.
Оқсоч замин ётмайди қариб,
Келди энди қайта дунёга.
Сувни қутлар канал қазган
мард —
Алимардон, қўли гул ботир.
Саҳро ўғли, қўй боққан фарзанд,
Энди қўлда экскаватор.
Сув бўйида турар «полвони»,
Ҳамроҳимдир ёш Алимардон.
Энгашди-ю ерга шу они,
Узиб олди ундан бир тикон.
Қўл текканда тикон упадай
Уқаланди, учирди шамол.
Минг йиллардан буён у бирдай
Усар эди бунда бемажол.
Ел учирган тиконга қараб,
Деди, замин ўтмиши шундай,
Хомуш ётган саҳрони ўраб
Сув келишин билмасдик бундай.
Қаранг сувни, қаранг Амужон
Бизни қутлаб ўйнаб келмоқда.
Саҳийлигин айлаб армуғон,
Толе йўлин куйлаб келмоқда.
Бу заминнинг тарихи буюк —
Алимардон энгашиб шу чоқ,
Тўлқинланиб олди табаррук
Она ердан бир сиқим тупроқ, —
Энди бағри олтин ундирар,
Қашқадарё бўлар дурга кон.
Бунда боғлар мангу гуркирар,
О, қанадар қудратли инсон!
Алимардон сўзлар: қадрдон
Аму этди яқин ўзини.
Юрагимда жўш урар илҳом,
Сиз, айтинг, дер майли сўзини.

НАЗАРМАТ.

1. Амунинг қадимги номи.
2. Экскаватор.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

Ургут район партия комитети:

«Совет Ўзбекистони»нинг 18 апрель сонида босилган «Аҳвол қандай, кичкинтой?» сарлавҳали мақола райкомнинг кенгайтирилган бюро мажлисида колхоз раислари, совхоз директорлари ва партия ташкилотлари секретарлари, қишлоқ Советларининг раислари, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинди. Мақолада келтирилган фактлар тўғри деб эътироф этилди.

Болалар муассасалари бинолари қурилиши секин бораётгани учун район колхозлараро қурилиш бошқармасининг бошлиғи М. Каримов ва Навоий номли, Ильич номли, Калинин номли, «Октябрь» колхозларининг раҳбарлари қаттиқ огоҳлантирилдилар. Болалар боғча ва яслиларининг иши талабга жавоб бермаслиги учун Жданов номли, Ленин номли, М. Горький номли, К. Маркс номли, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» колхозларининг раислари ва партия ташкилотининг секретарлари ҳам огоҳлантирилдилар.

Колхозлар, совхозлар, қишлоқ Советлари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарларидан болалар муассасалари қурилиши соҳасида белгиланган беш йиллик планни сўзсиз бажаришни таъминлаш талаб этилди.

Район халқ маорифи бўлими, медицина бирлашмаси, матлубот жамиятига болалар муассасалари иши устидан муттасил назорат олиб бориш, уларга кадрларни танлаш ва тарбиялашда кўмаклашиш, медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш, зарур озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда инвентарлар билан ўз вақтида таъминлаш, район ижроия комитетига эса боғча ва яслиларнинг иши устидан контролликни кучайтириш топширилди.

ЯНГИЕР РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Газетанинг 18 март сонида «Бўғилган иштаҳа» сарлавҳаси остида босилган танқидий мақола юзасидан текшириш ўтказилганида келтирилган фактлар тасдиқланган. Текшириш натижаси район халқ контроли комитетининг мажлисида муҳокама қилинган.

Товуқлардан олинган тухумни талон-торож қилганликлари ва тухум етиштириш планининг бажарилишини таъминламаганликлари учун «Янгиер» совхозининг бўлим бошқарувчиси Ю. Тўраев ва товуқчилик фермасининг мудири Б. Убайдуллаевларнинг бир ойлик маошини ушлаб қолишга қарор қилинган. Б. Убайдуллаев вазифасидан бўшатилган.

НАРПАЙ РАЙОН ПРОКУРОРИ:

Редакция юборган хат юзасидан текшириш ўтказилди. Унда келтирилган фактлар тасдиқланди. 71-мактаб директори Бобомуродов ва хўжалик бўлимининг мудири Қаршиевлар молия интизомини қўпол равишда бузишган. Амалий машғулот инструктори Жонузоқовга 71 сўм 31 тийин ва кир ювувчи ходимга 180 сўм давлат маблағини қонунга хилоф равишда тўлашган. 10-синфни тамомлаган ўқувчилардан мактаб ремонтига сарфлаш баҳонаси билан 135 сўм пул йиғиб олишган. Уларга нисбатан жиноий иш қўзғатилди ва терговолиб борилмоқда.

Польша Халқ Республикасида ҳозирги пайтда 600 га яқин тикувчилик ва 150 дан зиёд тўқимачилик фабрикалари ишлаб турибди. Ана шу корхоналар томонидан тайёрланган кийим ва газмолларнинг юздан ортиқ мамлакатда, шу жумладан, Совет Иттифоқида ҳам бозори чаққон. Суратда: Гожув-Велькопольскидаги «Сильвана» шойи тўқиш комбинати цехларидан бирида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

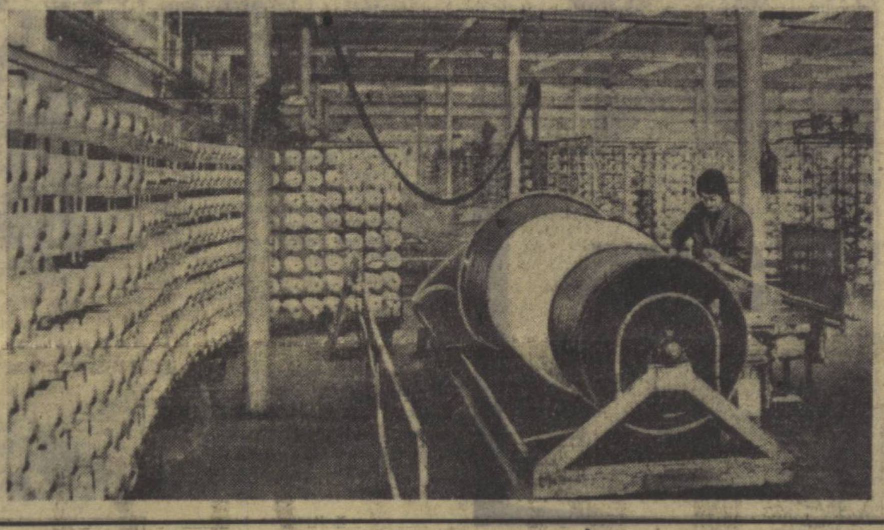

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

ЖУДА КАТТА АҲАМИЯТГА ЭГА ВОҚЕА

ДЕҲЛИ. 11 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон Коммунистик партияси Миллий Кенгашининг марказий органи ҳафталик «Нью-эйж» журнали КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШга қиладиган визитига баҳо бериб, бу визит «дағдағалар давридан ҳамкорлик даврига ўтиш рамзи бўлган жуда катта халқаро аҳамиятга эга воқеа» деб ёзмоқда.

Ҳиндистон коммунистларининг органи, юксак доирада ўтказиладиган мунтазам учрашувлар тинчликни сақлаш ишида катта роль ўйнашини таъкидлаб, жумладан, бундай деб ёзади: Л. И. Брежнев билан Р. Никсоннинг Москвадаги учрашуви «Совет—Америка муносабатларидаги бурилиш нуқтаси деб ҳамма томонидан эътироф қилинди». «Шу учрашув натижасида, — деб ёзади «Нью-эйж» журнали, — ва ундан кейин бултур имзоланган битимларни бажариш йўлида иккала томоннинг куч-ғайрат сарфлаши натижасида урушдан кейинги даврнинг деярли ҳаммасида халқаро муносабатларни хиралаштириб турган «совуқ урушга чек қўйилди».

Журнал СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар тарихини баён қилиб, Совет—Америка иқтисодий ва савдо ҳамкорлигининг ривожланишини табрикламоқда.

«Л. И. Брежневнинг Вашингтонга қиладиган визити, деб ёзади «Нью-эйж» журнали, — дағдағалар ўрнини буюк давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик олаётганлигидан далолат бериб турибди. Мана шундай буюк тарихий ўтишга — «совуқ уруш» давридан Шарқ билан Ғарб ўртасида тинч муносабатлар, ўзаро ҳурматлаш ва ҳамкорлик даврига ўтишга асосан СССРнинг социалистик ҳамдўстлик мамлакатлар билан бир ёқадан бош чиқариб ўтказиб келаётган тинчликсевар ташқи сиёсати туфайли эришилди».

Л. И. Брежнев, деб ёзади журнал, ўзининг қаҳрамонона меҳнати билан Советлар мамлакатини қудратли давлатга айлантирган ва бутун дунёда тинчлик ва дўстлик муносабатлари тантана қилишини истаётган совет халқининг қатъий мададига таяниб Вашингтонга бораётир.

КАРАЖОРЖЕВОДАГИ МУЗОКАРАЛАР

БЕЛГРАД, 11 июнь. (ТАСС). Кеча Югославиянинг Каражоржево деган жойида Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти И. Броз Тито билан Камбоджа миллий бирлик фронти раиси шаҳзода Н. Сианук ўртасида сиёсий музокаралар бўлиб ўтди. Музокаралар чоғида сиёсий аҳвол тўғрисида, айниқса Ҳинди-Хитой ва Камбоджадаги аҳвол ва воқеаларнинг ривожланиши тўғрисида фикрлашиб олинди.

Шаҳзода Н. Сианук Камбоджадаги аҳвол тўғрисида, мавжуд аҳволни бартараф этиш ҳамда Камбоджанинг мустақил ва эркин бўлиб қолишига эришиш йўлида сарфланаётган куч-ғайрат тўғрисида президент Титога батафсил ахборот берди. У Камбоджа ишларига Американинг аралашаётганлигига қарши кескин норозилик билдирди, Камбоджа территорияси бомбардимон қилинаётганлигини ҳамда Лон Ноль режимини Америка қўллаб-қувватлаётганлигини қоралади.

Музокаралар давомида шаҳзода Н. Сианук, бошқа мамлакатлар Камбоджага мадад бериши, миллий бирлик фронтининг қонуний ҳуқуқларини тан олиши зарур, деди.

Президент Тито шаҳзода Сианукни Югославиянинг ижтимоий-сиёсий аҳволи билан таништирди. Шунингдек, у илгаригидек ҳозир ҳам Югославия Камбоджа халқининг ҳаққоний талабларини тўла равишда қўллаб-қувватлайверади, деди.

АФРИКАЛИКЛАРНИ ТАЛАМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, 11 июнь. (ТАСС). «Англо — Америкэн корпорейшен оф саут Африка» концернининг раиси Г. Оппенгеймер ўзининг йиллик докладномасида, Жанубий Африка Республикасида аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадларнинг ўсиши 1972 йилда ҳақиқатан нолга тенг» бўлди деб қайд қилмоқда. Бу гапнинг маъноси шуки, аҳолининг «имтиёзи камроқ табақалари» турмуш даражаси пасайиб кетган. Докладномада Жанубий Африка Республикасида барча рангли ва африкалик граждалар аҳолининг «имтиёзи камроқ бўлган табақалари» деб аталган.

Айни вақтда «Англо-Америкэн корпорейшен» концернига қарашли олтин конларидан олинаётган соф фойда бир йил ичида 58 процент кўпайиб 250 миллион рандни (қарийб 375 миллион доллар)ни ташкил қилган. Олмосларни кавлаб олиш ва сотиш билан шуғулланаётган «Де Бирс» компанияси олган соф фойда 59 процент кўпайиб, 160 миллион ранддан ошиб кетган.

ФИЛИППИН МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ

МАНИЛА. (ТАСС мухбири). 12 июнда Филиппин халқи мустақиллик кунини нишонлади. Испания ҳукмронлигига қарши кураш олиб бориш натижасида 1898 йил шу куни Кавите шаҳрида мустақил Филиппин республикаси эълон қилинганди. Аммо бу республика жуда оз вақт яшади. Филиппин АҚШнинг мустамлака қарамлигига ўтиб қолди. Шундай қилиб, 1946 йилнинг июлидагина Филиппин сиёсий мустақилликка эришди.

Мустақилликнинг 75 йиллиги мамлакатнинг ҳамма ерида тантана билан нишонланмоқда. Испания ҳукмронлигига қарши курашган қўзғолончилар ўтган йўллардан бораётган «Озодлик карвони» Манилада учрашади.

Филиппин ҳукумати чет эл капитали позициясини бўшаштиришга, АҚШ билан ҳарбий базалар ва савдо-сотиқ соҳасида тузилган ва тенг ҳуқуқли бўлмаган битимлардан қутулишга қаратилган чоралар кўрмоқда. Аммо, мамлакатда иқтисодий ва социал ўзгаришларга халақит беришга интилаётган кучлар бор. Президент Маркос яқинда кўрган чоралар натижасида шу кучларнинг қаршилиги қисман синдирилди. Президент ер ислоҳоти ўтказилажагини, порахўрликка қарши кураш олиб борилажаги ва бошқа чораларни эълон қилган эди.

Ф. КОНОПИХИН.

МАОИЗМ ХАЛҚАРО ИМПЕРИАЛИЗМГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

СОФИЯ. (ТАСС). Миллатчи, майда буржуа сиёсий оқими сифатида шаклланган, илмий коммунизм принципларига мутлақо ёт бўлган маоизм коммунистик ва ишчилар ҳаракатига, бутун дунёдаги революцион кучларга жуда катта зарар етказмоқда, деб таъкидлайди «Работническо дело» газетаси «Маоизм халқаро империализмга хизмат қилмоқда» сарлавҳали мақоласида. Маочилар сохта илмий сафсатабозликни ишга солиб, марксизм-ленинизм таълимотининг халқаро коммунистик ва миллий озодлик ҳаракати амал қилиб келаётган асосий назарий қоидаларни ревизия қилмоқдалар, унинг айрим отрядларини бир-биридан ажратиб, бир-бирига қарама-қарши қилиб қўйишга уринмоқдалар. Улар ўзларининг бузғунчилик ҳаракатлари билан, дейилади мақолада, империализмнинг социалистик мамлакатларга қарши, бутун дунё халқларининг озодлик ишига қарши олиб бораётган курашига бевосита ва бавосита ёрдам бермоқдалар.

Дабдаба билан мақталган «ўта революцион» шиорларга қарамай, ҳозирги маочи раҳбарлар ҳақиқатда халқаро империализмнинг асосий вакиллари билан бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилмоқдалар, деб ёзади «Работническо дело» газетаси. Объектив жиҳатдан Хитой энг реакцион кучларнинг иттифоқчисига айланиб қолмоқда ҳамда уларнинг жаҳон социалистик системасини парчалаш ва бўшаштиришга, социал тараққиётни секинлаштиришга, социалистик мамлакатларнинг бутун дунёда хавфсизликни ва тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги курашида антиимпериалистик кучларни жипслаштириш соҳасидаги ташаббусларига халақит беришга қаратилган ашаддий уринишларини енгиллаштиришга интилмоқда.

Фактлар шуни кўрсатиб турибдики, деб ёзади газета пировардида маоизм жаҳон социализмига ва коммунистик ҳаракатига қарши курашда ўнг ва «сўл» оппортунистлардан ҳам шунингдек социал-реформистлардан, буржуа миллатчилари ва троцкийчилардан ҳам баббаравар фойдаланмоқда. Пекиннинг антисоветизми маочиларнинг энг муҳим вазифаси империализмга қарши курашдан иборат бўлмай, балки Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши курашдан иборат эканлигига Ғарбнинг реакцион доиралари тобора кўпроқ ишонч ҳосил қилмоқда. Худди шунинг учун ҳам ана шу доиралар Хитойнинг сиёсатини тобора кўпроқ тушуниб, маъқулламоқдалар.

Қуролли тўқнашув қурбонлари

ЛОНДОН, 11 июнь. (ТАСС). Белфаст кўчаларидаги қуролли тўқнашувлар натижасида ирландияликлардан яна икки киши қурбон бўлди. Уларнинг бири автобус ҳайдаб бораётганида отиб ўлдирилди. 35 яшар Даниэль О. Нейл деган яна бир ирландияликнинг ўлиги эски парк районида «хавфсизлик кучлари» билан бўлган отишмадан кейин топилди.

Антрим стрит районида протестант ультралар автомашиналарда ғизиллаб бораётиб бир группа мактаб ўқувчиларини ўққа тутдилар. Ўқувчилардан ярадор бўлган 4 киши касалхонага жўнатилди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ НЬЮ-ЙОРК. Америка авиацияси Камбоджанинг озод этилган районларини якшанба куни ёпирилиб бомбардимон қилишни давом эттирди. Сурункасига 96 кундан бери давом қилаётган шу ҳужумларда «B-52» оғир бомбардимончи самолётлар қатнашди. АҚШнинг Тинч океан районидаги ҳарбий қўмондонлиги вакили Гонолулуда (Гавайи штати) шуни маълум қилди.

◆ ДАМАШҚ. Исроил босиб олинган араб территорияларида террор ва жазолаш сиёсатини давом эттирмоқда.

Ғарбий Иорданиядан олинган маълумотларга кўра, яқинда Исроилнинг оккупациячи маъмурлари Наблус, Женин ва Тулкарм шаҳарларининг 65 аҳолисини қамоққа олган. Маҳбусларнинг қарийб ярми ўқувчилардир.

◆ ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ғарбий Берлин хусусида тўрт томонлама тузилган битимга мувофиқ таъсис этилган СССР бош консулхонаси бу ерда ўз фаолиятини расман бошлади.

СССР бош консули Ю. М. Шарков вазифасига киришаётиб, расмий визит билан Америка, Франция ва Англия секторларининг комендантлари ҳузурида бўлди.

◆ ВАРШАВА. Люблин воеводлигининг иккинчи жаҳон уруши йилларида партизан ҳаракати маркази бўлган Красник шаҳрида Умумпольша партизанлар қўшиғи анъанавий фестивали бўлиб ўтди.

Фестивалда мингдан ошиқ ижрочилар қатнашди. Энг яхшилар мукофот ва дипломлар билан тақдирланди, Брест ва Луцкдан келган хор коллективлари фестиваль концертларида зўр муваффақият қозонди.

(ТАСС).

ТЎРТЛИКЛАР

НАЗДИМДА...

Юлдузли само бир ўрикка қиёс,
Наздимда, илк баҳор қийғос
гуллаган.
Тонгда ҳил-ҳил пишган биргина
қуёш —
Само гулларининг меваси экан...

МУЛОҚОТ

— Қалбида жўш уриб энг юксак
туйғу,
Инсон чўққиларни кўзлайди нечун?
— Чўққилар — инсонга мангулик
орзу,
Қуёшдан илк бўса олгани учун!

ОРЗУ

Ғаройиб эртага боқаман мамнун,
Дўстлар, орзуларим дилимда
қат-қат.
Дейман: — Чаманларга бурканса
Замин —
Лекин бу — орзумнинг биттаси
фақат!

Абдулла ТУРДИЕВ.

Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлиги

ЙЎЛИНГИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН

Шу кунларда мамлакатимизда Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлиги ўтказилмоқда. Республикамизда бундай тадбир биринчи марта ўтказилаётгани йўқ, албатта. Ҳаракат хавфсизлиги ойлигини ўтказишдан мақсад — кўча ва йўлларда юз бераётган кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, автомобилларнинг техник ҳолатини яхшилаш, ҳайдовчилар ўртасида меҳнат интизомини янада мустаҳкамлашдан иборатдир. Шунингдек, ҳаракат хавфсизлигини мунтазам равишда мустаҳкамлаб боришдир.

Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги олдидан ва ойлик давомида барча автобазаларда ва корхоналарда ҳайдовчилар ўртасида суҳбатлар ўтказилди. Республика кўча ва йўлларига панно ва шиорлар осилди, энг яхши ҳайдовчилар ҳақида суҳбатлар ўтказилмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, ҳаракат хавфсизлиги бўйича тўпланаётган баъзи маълумотларни кўздан кечириб, шахсий машина ва мотоцикл эгалари айби билан йўл-транспорт ҳодисалари кўпайиб бораётганлиги аниқланмоқда.

Яқинда шундай воқеа юз берди. Бухоро область, Конимех районидаги Зарафшон—Навоий йўлида С. Собиров «Запорожец» маркали «84-55 БХГ» номерли машинани ширакайф ҳолда бошқаради. У рулда кетаётганда тезликни тобора ошира боради. Натижада Собиров бошқариб бораётган автомашина йўлнинг четига «чиқиб» кетади. Машина ағдарилади. Собиров билан ўтирган бир йўловчи воқеа содир бўлган ерда ҳалок бўлади. Собировнинг ўзи ва яна бир йўловчи эса қаттиқ жароҳатланиб, касалхонага тушади.

Фарғона область, Ленинград районида ҳам айнан шу ҳодисага ўхшаш воқеа рўй берди. Ж. Аҳмедов «Урал» маркали «90-46 ФЕФ» номерли мотоциклида Янгиқўрғондан Қўқонга кетаётганда кўча ҳаракати қоидасига риоя қилмасдан тезликни ошириб, 7 ёшли С. исмли болани уриб юборади. Ҳайдовчининг айби билан эндигина тетапоя қилаётган гўдак дунёдан кўз юмади.

Агар шу иккала воқеада ҳам ҳайдовчи ўз зиммасига қўйилган масъулиятни ҳис этганда, кўча ҳаракати қоидасига амал қилганда бундай бахтсиз ҳодисаларнинг олди олинган бўлур эди.

Яна шу нарсани таъкидлаб ўтиш кераки, республикамизда ўтаётган ойликнинг муваффақиятли якунланишида автомобиль хўжаликлари коллективлари билан бир қаторда шахсий машина ва мотоцикл эгалари ҳам жонбозлик қилишлари лозим.

Ўтказилаётган Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлиги ҳар бир транспорт бошқарувчисига ҳамда йўловчиларга катта масъулият юклайди. Шунинг учун йўл ҳаракати қоидаларига ҳамма амал қилиши зарур. Шундагина кўнгилсиз ҳодисаларнинг содир бўлишига бутунлай чек қўямиз. Йўллардаги ҳаракат белгиларига қатъий амал қилиш, шаҳар территориясида транспорт тезлигини кескин камайтириш керак.

Автотранспорт хўжаликлари, корхона, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари ўз қўл остидаги транспортлардан фойдаланишни тубдан яхшилашлари, йўл ҳаракати қоидаларини бузувчиларга ҳамда спиртли ичимлик ичиб транспорт бошқараётганларга нисбатан муросасиз бўлишлари даркор.

Иттифоқимиз миқёсида ўтказилаётган ҳаракат хавфсизлиги ойлигининг муваффақиятли якунланиши учун республикамизнинг ҳамма меҳнаткашлари ўз ҳиссаларини қўшишлари лозим.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг инструктори, милиция лейтенанти.

ЗАРТЕПА СИРЛАРИ

Сурхондарё области территориясида олиб борилган археологик қазиш ишлари ниҳоясига етказилди. Бир группа археологлар баҳорги илмий қидирув ишларини тугатишди. Улар Ангор районида жойлашган — ҳозир маҳаллий аҳоли Зартепа деб юритувчи ерда қулдорлик тузумига оид шаҳар харобалари борлигини аниқлашди! Олимларнинг фикрича, бу тепа ўрнида ўз даврида катта шаҳар бўлган.

Археологлар қидирув ишлари давомида тепаликда шаҳар ҳокимининг саройи бўлганини аниқладилар. Саройнинг ўз даврида жуда ҳашаматли ва кўркам бўлганлиги ҳозир ҳам сезилади. Бу ердан турли-туман ҳайкалчалар, тақинчоқлар, ниҳоятда бежирим қилиб ишланган сопол идишлар, буюк кушан подшоҳлари номидан зарб этилган тангачалар топилди.

Бу йилги қидирув ишларининг энг ноёб топилмаси мазкур шаҳар ибодатхонаси харобасидан топилган будда ҳайкалчасидир. У ибодатхонанинг тўрига ўрнатилган. Икки томонида эса биттадан қурбонгоҳ жойлаштирилгани маълум бўлди. Будда ҳайкалчаси лойдан ясалган бўлиб, устидан олтин суви берилган. Пардозлаш сифатида ишлатилган безаклар эса турли бўёқлар билан сайқалланган. Умуман, ҳайкалчанинг ниҳоят нафис ва моҳирлик билан ишланганлиги кўриниб туради. Ҳароба шаҳардан шунингдек, яна бошқа турдаги катта-кичик ҳайкалчалар ҳам топилди.

Ш. ПИДАЕВ.

Тошкентлик болаларнинг ёзи тағин ҳам қувноқ ва соз ўтадиган бўлди. Уларга ёз ойи бошида ажойиб боғ — кўркам оромгоҳ совға қилинди.

Ўзбекистон кўчаси ёқасида бунёд этилган болалар боғи учун 18 гектардан зиёд ер ажратилган. Гавжум хиёбонларда кичкинтойларнинг шодон кулгилари янграб қолди. Ҳозирча боғнинг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. «Ёш техниклар» марказий станцияси, автошаҳарча «Музика мактаби», «Кинолекторий», ёзги эстрада саҳналари, ҳовуз ва ошхоналар барпо этилади. Хуллас, доҳий В. И. Ленин номи берилган янги оромгоҳ болаларнинг севимли масканига айланади.

Суратларда: кичкинтойлар оромгоҳининг умумий кўринишлари.

Ҳ. Носиров фотолари.

САЁҲАТЛАР МАВСУМИ

СЎҚМОҚЛАР ОША

Сўлим табиат бағрида дам олишнинг ўзгача гашти бор. Айқираётган сойлар, шўхоқар жилғалар кимни мафтун этмайди дейсиз. Йироқларда элас-элас кўзга ташланувчи қор кўрпали тоғлардан елаётган оромбахш шабада ё бўлмаса сердарахт боғ сайри, биллур чашмали сўқмоқлар оша кезишнинг завқи-ю, таровати саёҳатсеварларга аён.

Хотиротларга бой ёзги дам олиш—саёҳатлар мавсуми бошланди. Минглаб кишилар ўз одатларига кўра—ёлғиз ё группа бўлибми пиёда, велосипедда, машинада, поезд ё самолётда табиат қўйнига ошиқяптилар. Отпуска ойларини сермазмун ва самарали ўтказишга ўрганганлар олдиндан йўл маршрутларини белгилаб қўйишган. Аммо бирор ерга боришга маршрут танлолмай иккиланиб турганлар ҳам йўқ эмас. Бизнинг асосий вазифамиз саёҳат маршрутларини кўпайтириш билан бирга, туристликни эндигина ҳавас қилаётганларни ҳам жалб этишдир.

Республикамизда меҳнаткашларнинг мароқли дам олишини ташкилий жиҳатдан тўғри уюштиришга йил сайин катта эътибор берилмоқда. Туризм ва саёҳат ишларини ҳар томонлама ривожлантириш, унинг моддий базасини мустаҳкамлаш, меҳмонхоналар қурилишини амалга ошириш ва дам олувчиларга кўрсатиладиган маданий хизмат ибратли бўлиши учун курашмоқдамиз.

Ўтган юбилей йилида Бутуниттифоқ ва маҳаллий маршрутлар бўйича кўзда тутилгандан 63 минг кўпроқ — 728 минг киши-куни хизмати кўрсатилди. Бу даврда ўзбекистонликлардан бир миллион 242 минг киши саёҳатларга жалб қилинди. Улар ўлкамизнинг қадимий меъморчилик дурдоналари, музейлар, революцион кураш ҳамда жанговар ва меҳнат шуҳрати жойлари билан танишдилар. 13 мингдан зиёд киши туристик поездларда мамлакатимизнинг кўркам шаҳарларига борди. Ҳаво йўллари бўйлаб Ленинград, Рига, Одесса, Москва, Киев, Таллин, Сочи, Пятигорск, Тбилиси, Ереван каби йирик шаҳарларга саёҳатлар уюштирилди. Андижон, Наманган ва Сирдарё областларининг дала меҳнаткашлари учун денгизлар оша Болгария, ГДР, Польша мамлакатларига саёҳат қилиш имкони яратилди.

Ўқувчи ва студентлар ҳам четда қолишмади. Улардан 50 минг нафари индустриал марказлар ҳисобланган Урал, Сибирь, Узоқ Шарқ шаҳар ва қишлоқлари, улкан саноат корхоналарига саёҳат қилишди. Бундан ташқари, ёшлар республикамиз ўқув муассасаларини бориб кўрдилар.

Коммунизм қурувчиси—бунёдкор совет халқининг серунум меҳнатида мароқли дам олишнинг аҳамияти катта. Меҳнаткашлар КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ қила бориб, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи—учинчи зарбдор йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашмоқдалар. «Яхши дам — меҳнатга ҳамдам» дегандек, саёҳатларни ҳар томонлама тўғри уюштиришнинг бу борада ўз ўрни бор. Ўтлоққа палос ёзиб, марҳамат дам олаверинглар, дейдиган замонлар ўтиб кетди. Саёҳатсеварларнинг ўзларига яраша талаб ва эҳтиёжлари бор.

Туристлар ҳар томонлама қулай ва файзли ерларда дам олишни ёқтиришади. Кўркам меҳмонхона, телевизор, рақс майдони ва ошхонаси билан бўлсин дейишади. Умуман, бу—ҳақли талаб. Юксак дидли халқимизга маданий хизмат кўрсатишнинг ҳам хайрли, ҳам фахрли томони бор. Чунки фақат кўнгилли дамдан кейингина яна меҳнат қучоғига яхши кайфият билан, тетик ва бардам бўлиб қайтилади.

Ҳозир республикамиз бўйича 32 та маршрут мавжуд бўлиб, шундан 9 таси Бутуниттифоқ миқёсига эгадир. Бу саёҳат йўллари республика областлари марказларини, асосий тарихий ва маданий ёдгорликларни ҳамда манзарали ерларни ўз ичига олади. Кейинги пайтларда Фарғона водийси бўйлаб, Самарқанд, Бухоро ва Хива шаҳарларига уюштирилаётган саёҳатлар кўпчиликка ёқиб қолди.

Шу йил мобайнида туристик саёҳатларни ташкил этиш ишларига қарийб 10 миллион 156 минг сўм сарфлаш кўзда тутилган. Бу деган сўз—саёҳатларнинг барча турлари бўйича 1 миллион 534,5 минг кишига хизмат кўрсатилади. Бу деган сўз—53 та туристик поездларда 15 мингдан кўпроқ меҳнаткаш йўлга чиқади. Бу йилдан бошлаб бир қанча маршрутларимиз Бутуниттифоқ тоифасига кўчирилади. Иттифоқимизнинг турли бурчакларидан келган туристларга «Тошкент — Самарқанд — Бухоро — Хива», «Урганч — Бухоро — Самарқанд — Тошкент», «Тошкент — Бухоро — Самарқанд— — Қўқон — Фарғона —Наманган,— Андижон», «Бухоро — Самарқанд — Фарғона—Қўқон — Наманган — Андижон — Тошкент», «Хива—Бухоро — Самарқанд — Фрунзе — Иссиққўл» маршрутлари бўйича хизмат кўрсатилади.

Янги қурилиш иншоотларига ҳам эътибор беріляпти. Бу йил Андижонда 252 саёҳатчини бағрига оладиган меҳмонхона қурилади. Хивадаги 254 дам олувчига мўлжалланган меҳмонхоналар қайта тикланади. Бекобод ва Андижондаги туристик базалар ободонлаштирилади. Бугунги кунда «Шоҳимардон», «Чимён», «Кўксарой» (Наманган области), «Самарқанд», «Урганч», «Бухоро», «Ширмонбулоқ» (Андижон области) ҳамда Тошкентдаги «Саёҳат» меҳмонхоналари дам олувчилар хизматида. Тошкент областининг баҳаво ерига жойлашган «Чимён» туристик базаси хизматидан кўпчилик мамнун. Бу ерда туристларга ғарбий Тянь-Шань тоғи бўйлаб бир ҳафталик ва бир-беш кунлик дам олишлар уюштириш йўлга қўйилган. Бундан ташқари, октябрь ойига қадар 12-20 кунлик дам олиш йўлланмалари билан хордиқ чиқариш имкони бор. Касаба союз йўли билан дам олувчиларга Тошкент областида барпо этилаётган йирик нурхона — Чорвоқ ГЭСи, ғарбий Тянь-Шань тоғининг ҳайвонот ва ўсимлик бойлиги, Фарғона—Ўш, Фарғона — Қўқон маршрутлари тавсия этилган.

Ҳозир республикамизда туризм ва экскурсия бўйича етти область Совети, учта саёҳат ва 12 та экскурсия бюроси меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда. Январь ойидан бошлаб Гулистон, Термиз, Қарши, Нукус, Навоий шаҳарларида саёҳат бюролари барпо этилди. Шу йўл билан республикамизнинг ҳар бир области ва Қорақалпоғистон автоном республикасида туристик-экскурсия ташкилотлари вужудга келтирилган. Бундай ташкилий ишларнинг амалга оширилиши саёҳат ва туризмнинг янада оммалашувида ўз самарасини беряпти.

Хуллас, серқуёш ўлкамиз билан яқиндан танишишга ошиққайлар, Ўзбекистонимизга турист-меҳмон бўлиб келганларнинг мароқли дам олишлари ва унутилмас таассуротлар билан қайтишлари учун барча имкониятларни вужудга келтиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Бу саёҳатчилар армияси сафини янада кенгайишида муҳим роль ўйнайди деб ўйлаймиз.

Э. АМИНОВ,
Туризм ва экскурсия бўйича республика Советининг раиси.

СПОРТ янгиликлари

ҚИТЪА ЧЕМПИОНИ

Югославиянинг Белград шаҳрида бокс бўйича Европа чемпионати мусобақалари тугаётганда ғолибларга мана бундай савол берилди:

— Чемпион бўлганлигингизга қачон ишондингиз?

48 килограмм оғирликдаги спортчилар ўртасида олтин медални қўлга киритган донецклик студент Владислав Засипко: «Иккинчи раундда. Ғалаба таъминландию, бу ёғига эҳтиёт бўлишга ҳаракат қилдим. Арзимас ҳаракат билан панд еб қолиш ҳеч гапмасда». Қўли жароҳатланган москвалик армиячи Вячеслав Лемишев: «Қўлимни судья кўтарганда ғолиб чиққанимни англадим». Лемишев ғалабага интилиб, ўз вазн тоифасидагилар даврасида чемпион бўлди ва олтин медаль олди. Ростовлик армиячи В. Ульянич, Жданов шаҳридан борган ишчи А. Климановлар ҳам совет терма командаси боксчиларининг муваффақиятига муносиб ҳисса қўшдилар. Ана шу тўрт боксчимиз Европа чемпионатининг чемпионлари деган шарафли номни олдилар.

Совет спортчиларидан А. Камнев кумуш, Н. Лодин билан О. Каратаев бронза медалларни қўлга киритдилар. СССР командаси Европа чемпиони бўлди.

ЙИРИК ҲИСОБ

Сўнгги турда Ярославлнинг «Шинник» командаси Кутаиси торпедочилари дарвозасига жавобсиз тўрт тўп киритдилар. Бу мамлакат футбол чемпионати биринчи лига командаларининг навбатдаги турида қайд қилинган энг йирик ҳисоб бўлди. Бошқа ўйинларнинг натижалари қуйидагича: «Черноморец» — «Строитель», «Нистру» — «Нефтчи» — 3:1, «Спартак» (Ивано-Франковск) — «Олга», «Металлург» — «Спартак» (Нальчик) — 2:1, «Текстильщик» — «Металлург» (Запорожье), «Металлист» — «Помир», «Кузбасс» — «Крылья Советов» — 3:2, «Локомотив» — «Спартак» (Оржоникидзе) — 1:0, «Звезда» — «Шахтер» (Қ) — 2:0.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.10 — «Фан» программаси. 19.40 — Ахборот. 19.55 — **Оламга саёҳат.** 20.50 — Ахборот. 21.10 — Дала ишлари кундалиги. 21.25 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Футбол: ЦСКА — «ТОРПЕДО».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Мультфильм. 11.20 — **Қизил елканлар** (бадиий фильм). 12.45 — «Объективда ҳаёт». 17.25 — МОСКВА. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.15 — «Красный виборжец» заводининг етти куни. 18.30 — Музика янгиликлари. 19.20 — Шимолий шахта. 19.50 — Оғир атлетика бўйича Европа чемпионати. 20.30 — **Леонардо да Винчи ҳаёти** (бадиий фильмнинг 4-серияси). 21.35 — Концерт. 22.00 — ТОШКЕНТ. Врач экрани. 22.30— **Партком секретари** (бадиий фильмнинг 1-2-сериялари). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 20.20 — Телеспектакль.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13/VI да **Майсаранинг иши.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бахтли кема командири — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Сиз ҳамма гапни айтмабсиз, Ферран — «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ноилож жосус (кундуз соат 2.30, кеч соат 8.40 минутда), **Олтин ўқ** (эрталаб соат 10, 11.30, кундуз соат 1, 5.30, кеч соат 7 да) — «МОСКВА».

Ҳинду Жонинг ўлими — «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Ўтмиш воқеалари — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Отам, онам, хизматкор ва мен — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Қидирув менга топширилган — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 12, 4, кеч соат 8 да).

Муҳаббат фожиаси — «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Руслан ва Людмила — КИРОВ номли.

Сиз ҳамма гапни айтмабсиз, Ферран — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ўтмиш воқеалари — «ХИВА».

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1973—1974 ўқув йилига Музика-педагогика факультетининг «МУЗИКА ВА АШУЛА» мутахассислиги бўйича кундузги ва кечки бўлимларга

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимда ўқиш — ўзбек тилида, кечки бўлимда— ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Аризалар 10 июлгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 11 июлдан 25 июлгача ўтказилади.

Абитуриентлар қуйидаги предметлар бўйича имтиҳон топширадилар: мутахассислик бўйича, СССР тарихидан (оғзаки), ўзбек тили ва адабиётидан (ёзма ва оғзаки).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Педагогика кўчаси, 103-уй.

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

7, 15, 20, 30, 36, 39

«СПОРТЛОТО»нинг 10 июнда Симферополь шаҳрида бўлиб ўтган навбатдаги тиражида юқоридаги рақамларга ютуқ чиқди.

АКАДЕМИК И. П. ПАВЛОВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
қуйидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари — нормаль анатомия, нормал физиология, суд медицинаси, болалар касалликлар пропедевтикаси, факультет педиатрияси (медицина фанлари докторлари, доцентлар); гистология, социал гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш (медицина фанлари докторлари).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳар, Житомирская кўчаси, 6-уй.

СССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИ ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: кардиология (медицина фанлари доктори, профессор), психиатрия, онкология (медицина фанлари докторлари, профессорлар, доцентлар);

кафедра доцентлари: оториноларингология, эндокринология, урология, рентгенология ва медицина радиологияси, клиник лаборатория диагностикаси (медицина фанлари кандидати, доцентлар);

кафедра ассистентлари: рентгенология ва медицина радиологияси, болалар фтизиатрияси (медицина фанлари кандидатлари).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент — 700007, генерал Петров кўчаси, 51-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ВА САМАРҚАНД МОЛИЯ ТЕХНИКУМЛАРИ
1973—1974 ўқув йили учун кундузги ва сиртқи бўлимларга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникумлар Ўзбекистон ССР молия, страхование органлари ва бюджет муассасалари учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрлайди: «Бюджетни тузиш ва бажариш» ҳамда «Давлат даромадлари», давлат страхованиеси, бюджет ҳисоби мутахассислиги билан давлат бюджети.

Кундузги бўлимга ёши 30 гача бўлган, ўрта маълумотли кишилар қабул қилинади, ўқиш муддати — 1 йилу 6 ой.

Сиртқи бўлимга ёшидан қатъи назар ўрта маълумотлилар (ўқиш муддати — 2 йил) ва тўлиқсиз ўрта маълумотлилар (ўқиш муддати — 4 йил) қабул қилинади.

Қабул қилиш қоидалари барча ўрта махсус ўқув юртларидагидек.

Ҳужжатлар 21 июлгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача қабул қилинади.

Эҳтиёжи борлар ётоқхона билан таъминланади.

Техникумларга қабул қилинганларга умумий қоидага биноан стипендия берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, Чилонзор, Г-9 «а», Ғафур Ғулом кўчаси, 18-уй (9, 15, 19, 21-трамвайлар, 2-автобуснинг «Чўпонота» бекати), Самарқанд шаҳар, Профессорная кўчаси, 51-уй.

«УЗСПЕЦВОДМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ ТОШКЕНТ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДА ИШЛОВЧИ УЧАСТКАСИГА

Тошкент областида ва Тошкент шаҳри атрофида ишлаш учун экскаватор машинистлари, бульдозерчилар, автоскреперчилар, шунингдек коллектор-зовур ва суғориш системаларини қуриш бўйича механизация ишларида тажрибаси бўлган прораб ва мастер

КЕРАК

Бир жойдан иккинчи жойга кўчиб ишлагани учун иш ҳақига 30 процент қўшимча ҳақ тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бектемир посёлкаси, Охунбобоев кўчаси, 4-уй, Кадрлар бўлими.

Тошкент Қишлоқ хўжалик институти ректорати, партия ташкилоти ва касаба союз ташкилоти КПСС тарихи кафедрасининг доценти ва декани С. Ориповга рафиқаси

Ҳамида НАБИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар—338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

№ — 137. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 04172.